

Üniversitemiz Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri İç Yönergesi hk. 2015.011.136-Üniversitemiz Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri İç Yönergesi ile ilgili merkez müdürlüğünden gelen 12.05.2015 tarih ve 37785 sayılı yazı ve eki üzerinde görüldü.

Yapılan görüşmeler sonucunda; Üniversitemiz Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri İç Yönergesinin aşağıdaki şekliyle kabulüne oybirliği ile karar verilmiştir.

T. C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ İLE
SAĞLIK UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HİZMETLERİ İÇ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 – (1) Bu yönergenin amacı, Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi ile Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezinin iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesindeki usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – (1) Bu yönerge, Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi ile Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezinin iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri konusunda alınacak önlemleri; İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu'nun oluşumu ile bu Kurul'un çalışma usul ve esaslarını kapsar.

Dayanak

Madde 3 – (1) Bu yönerge, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bu Kanuna bağlı olarak çıkarılan yönetmelikler ve Erciyes Üniversitesi İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulama Yönergesi'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – (1) Bu yönergede geçen tanımlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Acil Durum: İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,

b) Acil Durum Planı: İşyerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda yapılacak işlemlerin ve uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı planı,

c) Afet ve Acil Durum Yönetim Birimi Sorumlusu: İşveren veya vekili tarafından görevlendirilen kişiyi,

ç) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nı (ÇSGB),

d) Çalışan: Tıp Fakültesi ile Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezinde görev yapan tüm personeli,

e) Çalışan Temsilcisi: İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalara katılma ve izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili çalışanı,

f) Çalışma Prosedürü ve Talimatı: TS EN ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Standardı çerçevesinde tanımlı birimin çalışma prosedürünü ve talimatını,

g) Destek Elemanı: Asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişiyi,

ğ) Diğer Sağlık Personeli: İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilmek üzere Bakanlıkça belgelendirilmiş hemşire, sağlık memuru, acil tıp teknisyeni ve çevre sağlığı teknisyeni diplomasına sahip olan kişiler ile Bakanlıkça verilen işyeri hemşireliği belgesine sahip kişileri,

h) İş Güvenliği Uzmanı: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip kişiyi,

ı) İşyeri Hekimi: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, işyeri hekimliği belgesine sahip hekimi,

i) İşyeri: Mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği, işverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen işyerine bağlı yerler ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim yerleri, laboratuvar, uygulama ve araştırma alanları, derslikler ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçları da içeren Üniversite birimini,

j) İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi (İSGB) : İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan birimi,

k) İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) : İşin yürütülmesi sırasında sağlığa zarar verebilecek koşullar ve iş kazalarından korunmak amacı ile yapılan çalışmaları,

l) İşveren: Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları,

m) İşveren Vekili (yönetim): Birimin yönetiminde görev alan, işveren adına hareket eden, emir ve talimat veren görev ve yetki sınırlarına göre tüm yöneticiler (Dekan, Dekan Yardımcısı, Bölüm Başkanı, Fakülte Sekreteri, Başhekim, Başhekim Yardımcıları, Başmüdür, Müdür ve Müdür Yardımcıları, Başhemşire ve Başhemşire Yardımcıları ve benzeri),

n) İş Kazası: İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme yol açan veya vücut bütünlüğüne ruhen ya da bedenen zarar veren olayı,

o) Kabul Edilebilir Risk: Kuruluşun, yasal zorunluluk ve kendi İSG politikası dikkate alınarak belirlenmiş riski,

ö) Kişisel Koruyucu Donanım (KKD) : Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

p) Kurul: İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu'nu (İSGK),

r) Merkez: Erciyes Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi'ni,

s) Meslek Hastalığı: Mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan hastalığı,

ş) Onaylı Defter: İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı tarafından yapılan tespit ve önerilerin yazıldığı defteri,

t) Rektör: Erciyes Üniversitesi Rektörü'nü,

u) Risk: Tehlikeden kaynaklanan ölüm, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

ü) Risk Değerlendirmesi: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

v) Risk Değerlendirme Ekibi: Yönetim (İşveren Vekili) , iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi, çalışan temsilcisi, destek elemanı ve risk değerlendirme yapılacak birimin bilgi sahibi çalışanından oluşan ekibi,

y) Tehlike: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

z) Tehlike sınıfı: İş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, işin hersafhasında kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanı, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak işyeri için belirlenen tehlike grubunu,

ifade eder.

2) İşveren adına hareket eden, işin ve işyerinin yönetiminde görev alan işveren vekilleri, bu Yönerge'nin uygulanması bakımından işveren sayılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurulun Oluşumu, Toplantı Şekli ve Süreleri

Kurulun Oluşumu

Madde 5 – (1) Kurul aşağıda belirtilen kişilerden oluşur:

- a) Merkez Müdürü (Başhekim),
- b) İş güvenliği uzmanı,
- c) İşyeri hekimi,
- ç) Hastane Başmüdürü,
- d) İnsan kaynaklarından sorumlu müdür yardımcısı,
- e) Afet ve acil durum yönetim birimi sorumlusu,
- f) Çalışan temsilcisi.

(2) Kurul'un başkanı Merkez Müdürü, Kurul'un sekreteri ise iş güvenliği uzmanıdır.

(3) Bu maddenin (b), (c), (ç), (d) ve (e) bentlerinde gösterilen üyeler Merkez Müdürü tarafından yedekleri ile birlikte görevlendirilirler.

(4) Birden fazla iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminin bulunduğu işyerlerinde Merkez Müdürü tarafından görevlendirme yapılır. İş güvenliği uzmanının görevlendirilmesinde o işyerinin tehlike sınıfına uygun uzmanlar arasından birisi görevlendirilir.

(5) Bu maddenin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde sözü geçen kurul üyelerinin aynı usullerle yedekleri de görevlendirilir.

Toplantı Şekli ve Süreleri

Madde 6 – (1)

a) İşyeri sağlığı ve güvenliği toplantı çağrı formu doldurularak kurul başkanı tarafından toplantı çağrısı yapılır. Kurul üyelerinden birinin mazereti nedeniyle toplantıya katılamaması durumunda aynı nitelikleri taşıyan yedek üye toplantıya katılır.

b) Toplantılar, her ayın son haftası yapılır, ayın son haftası tatile denk gelmesi durumunda takip eden ilk mesai gününde toplantı yapılır. Acil ve olağanüstü durumlarda kurul başkanı tarafından üyeler toplantıya çağrılabilir.

c) Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile Yönetim (İşveren Vekili) başkanlığında toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Çekimsiz oy kullanılmaz. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu kararı belirler.

d) Alınan kararlar, Kurul Toplantı Tutanağına kaydedilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Organların Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Kurul'un Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 7 – (1) Kurul'un görevleri şunlardır:

a) İşyerinin niteliğine uygun bir İSG iç yönerge hazırlayarak Yönetimin (İşveren Vekili) onayına sunmak ve mevzuatların uygulanmasını izlemek, izleme sonuçlarını rapor haline getirip alınması gereken tedbirleri belirlemek ve kurul gündemine almak,

b) İşyerinde İSG' ye ilişkin tehlikeleri ve önlemleri değerlendirmek, alınacak tedbirleri belirlemek ve Yönetime (İşveren Vekili) bildirimde bulunmak,

c) İşyerinde meydana gelen her iş kazası ve tehlikeli vaka veya meslek hastalığında yahut İSG ile ilgili bir tehlike halinde; gerekli araştırma ve incelemeyi yapmak, alınması gereken tedbirleri bir raporla tespit ederek Yönetime (İşveren Vekili) sunmak,

ç) İşyerinde İSG eğitimlerini planlamak, bu konu ve kurallarla ilgili programları hazırlamak, Yönetimin (İşveren Vekili) onayına sunmak ve bu programların uygulanmasını izlemek,

d) İşyerinde yapılacak bakım ve onarım çalışmalarında gerekli güvenlik tedbirlerini planlamak ve bu tedbirlerin uygulamalarını kontrol etmek,

e) İşyerinde yangınla, doğal afetlerle, sabotaj ve benzerleri ile ilgili tedbirlerin yeterliliğini ve ekiplerin çalışmalarını izlemek,

f) İşyerinin sağlık ve güvenlik durumuyla ilgili yıllık çalışma planı hazırlamak ve Yönetime (İşveren Vekili) teklifte bulunmak, planlanan gündemin yürütülmesini sağlamak ve uygulanmasını değerlendirmek,

g) İşyerinin sağlık ve güvenlik durumuyla ilgili yıllık çalışma raporu hazırlamak ve değerlendirmek,

ğ) Çalışanların, işyerinde İSG açısından sağlıklarını bozacak ve/veya vücut bütünlüğünü tehlikeye sokacak yakın, acil ve hayati bir tehlike ile karşı karşıya kalmalarını Kurul'a iletmeleri halinde, aynı gün acilen toplanıp karar vermek, kararı çalışana yazılı olarak bildirmek,

h) Çalışanların sağlık kontrollerinin yapılıp yapılmadığını denetlemek,

ı) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği konusundaki eğitimlerini denetlemek,

(2) Kurul üyeleri yapacakları tekliflerde, bulunacakları tavsiyelerde ve verecekleri kararlarda işyerinin durumunu ve Yönetimin (İşveren Vekili) olanaklarını göz önünde bulundurmalıdır.

Görevlerini yürütürken öğrendikleri mesleki tekniklere ve çalışma metotlarına ilişkin sırları gizli tutmalıdır.

Yönetimin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 8 – (1) Yönetim (İşveren Vekili), çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamaktan sorumlu olup bu çerçevede;

a) Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar,

b) İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar,

c) Risk değerlendirmesi yapılmasını sağlar,

ç) Çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu göz önüne alır,

d) Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için gerekli tedbirleri alır.

(2) Yönetim (İşveren Vekili) işyerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, çalışanların ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla; ilgili Yönetmeliklerde belirtilen niteliklere haiz işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli görevlendirir.

(3) Yönetim (İşveren Vekili) iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinden sorumlu olup bu çerçevede;

a) İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili görevlendirilen personelin etkin bir şekilde çalışması amacıyla gerekli kolaylığı sağlar ve bu hususta planlama ve düzenleme yapar,

b) Görevlendirdiği kişilerin görevlerini yerine getirmeleri amacıyla araç, gereç mekân ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılar,

c) İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetini yürütenler arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlar,

ç) Görevlendirdiği kişiler tarafından iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuata uygun olan ve yazılı olarak bildirilen tedbirleri yerine getirir,

d) İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin görevlerini yerine getirebilmeleri için, Bakanlıkça belirlenen sürelerden az olmamak kaydı ile yeterli çalışma süresini sağlar.

(4) Yönetim (İşveren Vekili) katılım sağlama ve bilgilendirmekle sorumlu olup bu çerçevede;

a) İşyerinden görevlendirilecek işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin görevlendirilmesi konusunda çalışan temsilcilerinin önceden görüşlerinin alınmasını sağlar,

b) Görevlendirdiği kişiler ile bunların çalışma saatleri, görev yetki ve sorumlulukları konusunda çalışan temsilcisi ve çalışanları bilgilendirir,

c) Çalışanların sağlık ve güvenliğini etkilediği bilinen veya etkilemesi muhtemel konular hakkında; görevlendirdiği kişiyi, başka işyerlerinden çalışmak üzere kendi işyerine gelen çalışanları ve bunların işverenlerini bilgilendirir,

ç) Başka bir işyerinden kendi işyerine çalışmak üzere gelen çalışanların sağlık bilgilerine, görevlendirdiği kişilerin ulaşabilmesini sağlar,

d) Yükümlü olduğu kayıt ve bildirimleri görevlendirdiği kişi ile işbirliği içerisinde yapar.

(5) Yönetim (İşveren Vekili) sağlık ve güvenlik kayıtlarını saklamakla sorumlu olup bu çerçevede;

a) İlgili kayıtları ve çalışanların kişisel sağlık dosyalarını, mevzuatta belirlenen süreyle saklanmasını sağlar.

b) Başka bir işyerinden ayrılarak gelen çalışanların kişisel sağlık dosyasını önceki işyerinden yazılı olarak talep eder.

(6) İşyeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması ve çalışanların iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yükümlülüklerini yerine getirmemesi, Yönetimin (İşveren Vekili) sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(7) Yönetim (İşveren Vekili), iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin maliyetini çalışanlara yansıtamaz.

İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanının Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 9 – (1)

a) İşyerinde yapılan çalışmalar ve yapılacak değişikliklerle ilgili olarak tasarım, makine ve diğer teçhizatın durumu, bakımı, seçimi ve kullanılan maddeler de dâhil olmak üzere işin planlanması, organizasyonu ve uygulanması, kişisel koruyucu donanımların seçimi, temini, kullanımı, bakımı, muhafazası ve test edilmesi konularının, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına ve genel iş güvenliği kurallarına uygun olarak sürdürülmesini sağlamak için Yönetime (İşveren Vekili) önerilerde bulunmak,

b) İSG ile ilgili alınması gereken tedbirleri Yönetime (İşveren Vekili) yazılı olarak bildirmek,

c) İşyerinde meydana gelen iş kazası ve meslek hastalıklarının nedenlerinin araştırılması ve tekrarlanmaması için alınacak önlemler konusunda çalışmalar yaparak Yönetime (İşveren Vekili) önerilerde bulunmak,

ç) İş yerinde meydana gelen ancak ölüm ya da yaralanmaya neden olmayan, çalışana, ekipmana veya işyerine zarar verme potansiyeli olan olayların nedenlerinin araştırılması konusunda çalışmalar yapmak ve Yönetime (İşveren Vekili) önerilerde bulunmak,

- d)** İSG yönünden risk değerlendirmesi yapılması ile ilgili çalışma ve uygulamalara katılmak, risk değerlendirmesi sonucunda alınması gereken sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda Yönetime (İşveren Vekili) önerilerde bulunmak ve takibini yapmak,
- e)** Çalışma ortamının gözetimini yapmak, işyerinde İSG mevzuatı gereği yapılması gereken periyodik bakım, kontrol ve ölçümleri planlamak ve uygulamaları kontrol etmek,
- f)** İşyerinde kaza, yangın veya patlamaların önlenmesi için yapılan çalışmalara katılmak, bu konuda Yönetime (İşveren Vekili) önerilerde bulunmak, uygulamaları takip etmek; doğal afet, kaza, yangın veya patlama gibi durumlar için acil durum planlarının hazırlanması çalışmalarına katılmak, bu konuyla ilgili periyodik eğitimlerin ve tatbikatların yapılmasını ve acil durum planı doğrultusunda hareket edilmesini izlemek ve kontrol etmek,
- g)** Çalışanların İSG eğitimlerinin ilgili mevzuata uygun olarak planlanması konusunda çalışmalar yapmak, Yönetimin (İşveren Vekili) onayına sunmak ve uygulamaları yapmak veya kontrol etmek,
- ğ)** Çalışma ortamıyla ilgili İSG çalışmaları ve çalışma ortamı gözetim sonuçlarının kaydedildiği yıllık değerlendirme raporunu işyeri hekimi ile işbirliği halinde hazırlamak ve Yönetim (İşveren Vekili) sunmak,
- h)** Çalışanlara yönelik bilgilendirme faaliyetlerini düzenleyerek Yönetimin (İşveren Vekili) onayına sunmak ve uygulanmasını kontrol etmek,
- ı)** Gerekli yerlerde kullanılmak amacıyla İSG talimatları ile çalışma izin prosedürlerini hazırlayarak Yönetimin (İşveren Vekili), onayına sunmak ve uygulanmasını kontrol etmek,
- i)** İşyeri hekimiyle birlikte iş kazaları ve meslek hastalıklarıyla ilgili değerlendirme yapmak, tehlikeli olayın tekrarlanmaması için inceleme ve araştırma yaparak gerekli önleyici faaliyet planlarını hazırlamak ve uygulamaların takibini yapmak,
- j)** Bir sonraki yılda gerçekleştirilecek İSG ile ilgili faaliyetlerin yer aldığı yıllık çalışma planını işyeri hekimiyle birlikte hazırlamak,
- k)** Kurul'la işbirliği içinde çalışmak,
- ı)** Çalışan temsilcisi ve destek elemanlarının çalışmalarına destek sağlamak ve bu kişilerle işbirliği yapmak.

İşyeri Hekiminin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 10 – (1)

- a)** İSG hizmetleri kapsamında çalışanların sağlık ve çalışma ortamının gözetimi ile ilgili Yönetime (İşveren Vekili) rehberlik yapmak,
- b)** İşyerinde yapılan çalışmalar ve yapılacak değişikliklerle ilgili olarak işyerinin tasarımı, kullanılan maddeler de dâhil olmak üzere işin planlanması, organizasyonu ve uygulanması, kişisel koruyucu donanımların seçimi konularının İSG mevzuatına ve genel iş sağlığı kurallarına uygun olarak sürdürülmesini sağlamak için Yönetime (İşveren Vekili) önerilerde bulunmak,
- c)** İşyerinde çalışanların sağlığının geliştirilmesi amacıyla gerekli aktiviteler konusunda Yönetime (İşveren Vekili) tavsiyelerde bulunmak,
- ç)** İSG alanında araştırma yapmak, yapılacak araştırmalara katılmak ve bu araştırma sonuçlarını rehberlik faaliyetlerinde dikkate almak,
- d)** Kantin, yemekhane, yatakhane, kreş ve emzirme odaları ile soyunma odaları, duş ve tuvaletler dahil olmak üzere işyeri bina ve eklentilerinin genel hijyen şartlarını sürekli izleyip denetleyerek, çalışanlara yürütülen işin gerektirdiği beslenme ihtiyacının ve uygun içme suyunun sağlanması konularında tavsiyelerde bulunmak,
- e)** İşyerinde meydana gelen iş kazası ve meslek hastalıklarının nedenlerini araştırılması ve tekrarlanmaması için alınacak önlemler konusunda çalışmalar yaparak Yönetime (İşveren Vekili) önerilerde bulunmak,
- f)** İşyerinde meydana gelen ancak ölüm ya da yaralanmaya neden olmadığı halde çalışana, ekipmana veya işyerine zarar verme potansiyeli olan olayların nedenlerinin araştırılması konusunda çalışmalar yapmak ve Yönetime (İşveren Vekili) önerilerde bulunmak,

g) İSG ile ilgili alınması gereken tedbirleri Yönetime (İşveren Vekili) yazılı olarak bildirmek,

ğ) İSG yönünden risk değerlendirmesi yapılmasıyla ilgili çalışmalara ve uygulamalara katılmak, risk değerlendirmesi sonucunda alınması gereken sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda Yönetime (İşveren Vekili) önerilerde bulunmak ve takibini yapmak,

h) Gebe veya emziren kadınlar, meslek hastalığı tanısı veya ön tanısı olanlar, kronik hastalığı olanlar, yaşlılar, malul ve engelliler, alkol, ilaç ve uyuşturucu bağımlılığı olanlar, birden fazla iş kazası geçirmiş olanlar gibi özel politika gerektiren grupları yakın takip ve koruma altına almak, bilgilendirmek ve yapılacak risk değerlendirmesinde özel olarak dikkate almak,

ı) Sağlık gözetimi kapsamında yapılacak işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler ile ilgili olarak çalışanları bilgilendirmek ve onların rızasını almak,

i) Tüm çalışanların sağlık gözetimini yapmak,

j) Risk değerlendirmesi sonuçları doğrultusunda; işyerlerinde en az yılda bir defa olmak üzere gerekli hallerde daha kısa sürede periyodik muayene yapmak,

k) Çalışanların yapacakları işe uygun olduklarını belirten işe giriş ve periyodik sağlık muayenesi ve gerekli tetkikleri düzenlemek ve kayıtları işyerinde muhafaza etmek,

l) Özel politika gerektiren gruplar, meslek hastalığı tanısı veya ön tanısı alanlar, kronik hastalığı, madde bağımlılığı, birden fazla iş kazası geçirmiş olanlar gibi çalışanların, uygun işe yerleştirilmeleri için gerekli sağlık muayenelerini yaparak rapor düzenlemek, meslek hastalığı tanısı veya ön tanısı almış çalışanın olması durumunda, gerektiğinde, kişinin çalıştığı ortamdaki diğer çalışanların sağlık muayenelerini tekrarlamak,

m) Sağlık sorunları nedeniyle işe devamsızlık durumları ile işyerinde olabilecek sağlık tehlikeleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını tespit etmek, gerektiğinde çalışma ortamı ile ilgili ölçümler yapılmasını planlayarak Yönetimin (İşveren Vekili) onayına sunmak ve alınan sonuçların çalışanların sağlığı yönünden değerlendirmesini yapmak,

n) Çalışanların sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri halinde işe dönüş muayenesi yaparak eski görevinde çalışması sakıncalı bulunanlara mevcut sağlık durumlarına uygun bir görev verilmesini tavsiye ederek Yönetimin (İşveren Vekili) onayına sunmak,

o) Bulaşıcı hastalıkların kontrolü için yayılmayı önleme ve bağışıklama çalışmalarının yanı sıra gerekli hijyen eğitimlerini vermek, gerekli muayene ve tetkiklerinin yapılmasını sağlamak,

ö) İşyerindeki sağlık gözetimi ile ilgili çalışmaları kaydetmek, iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparak iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili değerlendirme yapmak, tehlikeli olayın tekrarlanmaması için inceleme ve araştırma yaparak gerekli önleyici faaliyet planlarını hazırlamak ve konuları da içerecek şekilde yıllık çalışma planını hazırlayarak Yönetimin (İşveren Vekili) onayına sunmak, uygulamaların takibini yapmak ve yıllık değerlendirme raporunu hazırlamak.

Diğer Sağlık Personelinin Görevleri

Madde 11 – (1)

a) İSG hizmetlerinin planlanması, değerlendirilmesi, izlenmesi ve yönlendirilmesinde işyeri hekimi ile birlikte çalışmak, veri toplamak ve gerekli kayıtları tutmak,

b) Çalışanların sağlık ve çalışma öykülerini işe giriş/periyodik muayene formuna kaydetmek ve işyeri hekimi tarafından yapılan muayene sırasında hekime yardımcı olmak,

c) Özel politika gerektiren grupların takip edilmesi ve gerekli sağlık muayenelerinin yaptırılmasını sağlamak,

ç) İlk yardım hizmetlerinin organizasyonu ve yürütümünde işyeri hekimi ile birlikte çalışmak,

d) Çalışanların sağlık eğitiminde görev almak,

e) İşyeri bina ve eklentilerinin genel hijyen şartlarının sürekli izlenip denetlemesinde işyeri hekimiyle birlikte çalışmak,

- f) İşyeri hekimince verilecek İSG ile ilgili diğer görevleri yürütmek,
g) İşyerinde görevli çalışan temsilcisi ve destek elemanlarının çalışmalarına destek sağlamak ve bu kişilerle işbirliği yapmak.

Afet ve Acil Durum Yönetim Birimi Sorumlusunun Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 12 – (1)

a) Çalışma ortamı, kullanılan maddeler, risk değerlendirmesi sonuçları, doğal afetlerin meydana gelme ihtimali, iş ekipmanı ile çevre şartlarını dikkate alarak meydana gelebilecek ve çalışan ile çalışma çevresini etkileyecek acil durumları önceden değerlendirerek muhtemel acil durumları belirlemek,

b) Acil durumların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri almak,

c) Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapmak,

ç) Acil durum planlarını hazırlamak ve yılda en az bir defa tatbikat yapılmasını ve tatbikat raporunun hazırlanmasını sağlamak,

d) Acil durumlarla mücadele için işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile işyerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak; önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda acil durum müdahale yöntemlerini belirlemek, uygun donanımına sahip ve bu konularda eğitilmiş yeterli sayıda çalışanın görevlendirilmelerini ve her zaman hazır bulunmalarını sağlamak,

e) Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapmak,

f) Acil durumlarda enerji kaynaklarının ve tehlike yaratabilecek sistemlerin olumsuz durumlar yaratmayacak ve koruyucu sistemleri etkilemeyecek şekilde devre dışı bırakılması ile ilgili gerekli düzenlemeleri yapmak,

g) Alt işveren ve geçici iş ilişkisi kurulan Yönetimin (İşveren Vekili) çalışanları ile müşteri ve ziyaretçi gibi işyerinde bulunan diğer kişileri acil durumlar konusunda bilgilendirmek,

ğ) Acil durum müdahale ve tahliye yöntemlerini belirlerken ilgili mevzuat hükümlerini dikkate almak.

İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi

Madde 13– (1) İSGB; en az bir işyeri hekimi ile işyerinin tehlike sınıfına uygun belgeye sahip en az bir iş güvenliği uzmanının görevlendirilmesi ile oluşturulur. Bu birimde Yönetim (İşveren Vekili) diğer sağlık personelinin de görevlendirebilir.

(2) İSGB, İSG hizmetlerinin yürütülmesine ve çalışan personel sayısına uygun büyüklükte bir yerde kurulur.

(3) İSGB Sorumlusu, Birimin amaçları doğrultusundaki çalışmaların düzenli bir şekilde yürütülmesinden, Merkez Müdürüne karşı sorumludur.

Diğer Birimler

Madde 14-(1) İşverene bağlı diğer birimler (Satın Alma, İnsan Kaynakları, Güvenlik vb.) görevlerini yerine getirirken İSG mevzuatını da dikkate alırlar.

Çalışanların Hak ve Yükümlülükleri

Madde 15– (1)

a) İSG konusunda alınan her türlü önleme uymak,

b) İşyerinde İSG açısından kendisinin ve diğer çalışanların sağlığını bozacak veya vücut bütünlüğünü tehlikeye sokacak acil ve hayati bir tehlike ile karşı karşıya kalınması halinde, Kurul'a başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmesini talep etmek,

- c) Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamının tesisi için işyerinde düzenlenecek olan İSG eğitimlerine katılmak ve bu konudaki talimat ve prosedürlere uymak,
- ç) Kendisinin ve diğer kişilerin sağlık ve güvenliğinin olumsuz etkilenmemesi için azami dikkat ve özeni göstermek,
- d) Görevlerini, kendilerine verilen eğitimler, TS EN ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Standardı çerçevesinde tanımlı görev yetki ve sorumluluklar, çalışma prosedürleri ve çalışma talimatları doğrultusunda yapmak,
- e) Bilme, katılma ve itiraz haklarını kullanarak uygun önlemlerin alınmasını talep etmek,
- f) Makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını doğru şekilde kullanmak,
- g) Kendisine sağlanan KKD'yi doğru kullanmak ve kullanımdan sonra muhafaza edildiği yere geri koymak,
- ğ) Sağlık ve güvenliğin korunması ve geliştirilmesi amacıyla Kurul tarafından konulan kurallar, yasaklar ile alınan karar ve tedbirlere uymak,
- h) İşyerinde sağlık ve güvenlik tedbirlerinin belirlenmesi, uygulanması ve alınan tedbirlere uyulması hususunda Kurul ile işbirliği yapmak,
- ı) Uygulamada karşılaştıkları güçlükler hakkında Kurul'a bilgi vermek,
- i) İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalardaki güvenlik donanımlarını kurallara uygun olarak kullanmak ve bunları keyfi olarak çıkarmamak, değiştirmemek,
- j) İşyerinde sağlık ve güvenlik için ciddi ve ani bir tehlike olduğu kanaatine vardıkları herhangi bir durumla karşılaştıklarında veya koruma tedbirlerinde bir aksaklık ve eksiklik gördüklerinde, Yönetim (İşveren Vekili) veya çalışan temsilcisine derhal haber vermek,
- k) İşyerinde, sağlık ve güvenliğin korunması için teftişe yetkili makam tarafından belirlenen zorunlulukların yerine getirilmesinde, Yönetimle (İşveren Vekili) veya çalışan temsilcisi ile işbirliği yapmak,
- ı) İşveren tarafından güvenli çalışma ortam ve koşullarının sağlanması ve kendi yaptıkları işlerde sağlık ve güvenlik yönünden risklerin önlenmesinde, Yönetim (İşveren Vekili) veya çalışan temsilcisi ile mevzuat uygulamaları doğrultusunda işbirliği yapmak,
- m) İSGB'nin çalışmalarına destek sağlamak, sağlık muayeneleri, bilgilendirme ve eğitim programlarına katılmak ve gerektiğinde işbirliği yapmak,
- n) Sağlık muayenelerinin sonuçlarıyla ilgili olarak hatalı veya hataya yol açabilecek bilgiye itiraz etmek.

Çalışan Temsilcisinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 16 – (1)

- a) Kurul toplantılarına katılmak,
- b) İşyerinde sağlık ve güvenlikle ilgili çalışmalara katılmak,
- c) Çalışanların iş ve işlemlerini İSG yönünden değerlendirmek, önerilerde bulunmak ve önlem alınmasını istemek.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Onaylı Defter, Risk Değerlendirmesi, Yönetim ve Çalışan Temsilcileri, Stajyer ve Öğrenci Statüsünde Çalışanlar

Onaylı Defter

Madde 17 – (1) İşveren:

- a) Onaylı defterin işyerinin bağlı bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri veya noter tarafından onaylanmasını sağlar.
- b) Onaylı defterin yapılan tespitlere göre iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ile birlikte veya ayrı ayrı imzalanmasını sağlar.

(2) Onaylı deftere yazılan tespit ve öneriler Yönetime (İşveren Vekili) tebliğ edilmiş sayılır.

(3) Onaylı defterin asıl sureti Yönetime (İşveren Vekili) , diğer suretleri ise iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi tarafından saklanır.

(4) Defterin imzalanması ve düzenli tutulmasından Yönetim (İşveren Vekili) sorumludur.

Risk Değerlendirmesi

Madde 18 – (1) Risk değerlendirme ekibi tarafından belirlenen tehlikelerin riskleri ve olası şiddetleri uygun risk değerlendirme yöntemi ile analiz edilerek Risk Değerlendirme Formları oluşturulur.

(2) Risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesi için gerekli düzenlemeler Yönetim (İşveren Vekili) tarafından yapılır.

Yönetim Temsilcileri

Madde 19 – (1) Üniversitede tüm birimlerde iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun bir yapılanmanın sağlanması, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmaların izlenmesi, uygulamanın ve sürekliliğin sağlanması, iyileştirilmeler için varsa Kurulu ve/veya Üniversite yönetiminin bilgilendirilmesi için Birimin Akademik veya İdari yöneticilerinden biri, Yönetim tarafından Yönetim Temsilcisi olarak görevlendirilir.

Çalışan Temsilcileri

Madde 20 – (1) Üniversitede tüm birimlerde, varsa kurul toplantılarına katılmak, biriminde risk değerlendirme ekibi üyesi olarak görev yapmak ve iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmaları izlemek, teklif ve önerilerde bulunmak üzere ilgili mevzuata uygun olarak (birimdeki çalışan sayıları gözetilerek) çalışanlar arasında yapılacak seçim veya seçimle belirlenemediği durumda atama yoluyla çalışan temsilcisi görevlendirilir.

(2) Çalışan temsilcisi görevi gereği Yönetimin (İşveren Vekili) veya işyerinin mesleki sırları ile gördüğü, öğrendiği hususları ve çalışanlara ait özel bilgileri gizli tutmakla yükümlüdür.

(3) Görevini yürütmesi nedeniyle, çalışan temsilcisinin hakları kısıtlanamaz.

(4) Çalışan Temsilcisi ile Yönetim Temsilcisi aynı kişi olamaz.

Stajyer, Öğrenci Statüsünde Çalışanlar

Madde 21– (1) Stajyerlerin iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık sigortası, Birimleri (okulu) tarafından yapılır.

(2) Öğrenci statüsünde çalışanların iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık sigortası, sağlık gözetimi ve iş sağlığı ve güvenliği temel eğitimi öğrencinin ücretini ödeyen Birim'in sorumluluğundadır.

(3) Stajyerlerin sağlık gözetimi ve iş sağlığı ve güvenliği eğitimi süre yönünden staj yapılan birim çalışanları gibi değerlendirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İşyerindeki Faaliyetler ve Tehlikeler, Acil Durumlar, Sağlık ve Güvenlik İşaretleri

İşyeri Bina ve Eklentilerinden Doğabilecek Tehlikeler

Madde 22 – (1) İşveren, işyerinin ve yapılan işin niteliğinin ve risklerinin gerektirdiği her durumda, belirlenen hususları ve tedbirleri yerine getirir.

(2) Elektrik, havalandırma ve yangın tesisatıyla ilgili periyodik bakım ve kontroller İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği hükümlerine uygun şekilde yapılır.

Binaların Yapısı ve Dayanıklılığı

(3) İşyeri binaları ile bunlara yapılacak her çeşit ek ve değişiklikler, yapılan işin özelliğine uygun nitelik ve yeterli sağlamlıkta inşa edilir. Binaların dayanımına ilişkin değerlendirmelerde Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelikten ve TS 500 standardından yararlanılabilir.

Elektrik Tesisatı

(4) Elektrik tesisatı, yangın veya patlama tehlikesi oluşturmayacak şekilde projelendirilip tesis edilir ve çalışanlar doğrudan veya dolaylı temas sonucu kaza riskine karşı korunur.

(5) Elektrik tesisatının projelendirilmesi, kurulması, malzemesinin ve koruyucu cihazlarının seçimi kullanılacak gerilime ve ortam şartlarına uygun olarak yapılır ve bakımı, onarımı, kontrolü ve işletilmesi sağlanır. Bu kapsamda yapılacak testlerde TS HD 60364-4-43 standardı göz önünde bulundurulur ve gerekli kayıtlar tutulur.

(6) Elektrik tesisinin kurulmasında Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği, , Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği ile Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliği hükümleri dikkate alınarak gerekli sağlık ve güvenlik tedbirleri alınır.

(7) Patlayıcı ortam oluşması muhtemel olan iş yerlerinde elektrik tesisleri Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemler İle İlgili Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde kurulur.

(8) İşyerinin ana pano ve tali elektrik panolarında seçicilik ilkesine uygun kaçak akım rölesi (artık akım anahtarı) tesis edilir.

(9) Parlayıcı, patlayıcı, tehlikeli ve zararlı maddelerin üretildiği, işlendiği ve depolandığı yerlerde, yüksek bina ve bacalar ile direk veya sivri çıkıntılar gibi yüksek yerler bulunan binalarda, yıldırıma karşı yürürlükteki mevzuatın öngördüğü tedbirler alınır ve tesisler kurulur.

Acil Çıkış Yolları ve Kapıları

(10) İşyerlerindeki bütün acil çıkış yolları ve kapılarının;

a) Doğrudan dışarıya veya güvenli bir alana açılması sağlanır.

b) Herhangi bir tehlike durumunda, bütün çalışanların işyerini derhal ve güvenli bir şekilde terk etmelerini mümkün kılacak şekilde tesisi sağlanır.

c) Sayısı, nitelikleri, boyutları ve yerleri; yapılan işin niteliğine, işyerinin büyüklüğüne, kullanım şekline, işyerinde bulunan ekipmana ve bulunabilecek azami kişi sayısına göre belirlenir. Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olması sağlanır.

ç) Acil çıkış kapılarının, acil durumlarda çalışanların hemen ve kolayca açabilecekleri şekilde olması sağlanır. Bu kapılar dışarıya doğru açılır. Acil çıkış kapısı olarak raylı veya döner kapılar kullanılmaz.

d) Acil çıkış yolları ve kapıları ile buralara açılan yol ve kapılarda çıkışı zorlaştıracak hiçbir engel bulunmaması, acil çıkış kapılarının kilitli veya bağlı olmaması sağlanır.

e) Acil çıkış yolları ve kapıları, Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde işaretlenir. İşaretlerin uygun yerlere konulması ve kalıcı olması sağlanır.

f) Aydınlatılması gereken acil çıkış yolları ve kapılarında, elektrik kesilmesi halinde yeterli aydınlatmayı sağlayacak ayrı bir enerji kaynağına bağlı acil aydınlatma sistemi bulundurulur.

Kapalı İşyerlerinin Havalandırılması

(11) Kapalı işyerlerinde çalışanların ihtiyaç duyacakları yeterli temiz havanın bulunması sağlanır. Yeterli hava hacminin tespitinde, çalışma yöntemi, çalışan sayısı ve çalışanların yaptıkları iş dikkate alınır.

(12) Çalışma ortamı havasını kirleterek çalışanların sağlığına zarar verebilecek atıkların ve artıkların derhal dışarı atılması sağlanır. Boğucu, zehirli veya tahriş edici gaz ile toz, buğu,

duman ve fena kokuları ortam dışına atacak şekil ve nitelikte, genel havalandırma sisteminden ayrı olarak mekanik (cebri) havalandırma sistemi kurulur.

(13) Mekanik havalandırma sistemi kullanıldığında sistemin her zaman çalışır durumda olması sağlanır. Havalandırma sisteminin çalışmaması, iş sağlığı ve güvenliği yönünden tehlikeli ise arızayı bildiren kontrol sistemi tesis edilir. Mekanik ve genel havalandırma sistemlerinin bakım ve onarımları ile uygun filtre kullanım ve değişimleri yıllık olarak yetkili kişilere yaptırılır.

(14) Pasif (suni) havalandırma sistemlerinde hava akımının, çalışanları rahatsız etmeyecek, çalışanların fiziksel ve psikolojik durumlarını olumsuz etkilemeyecek, ani ve yüksek sıcaklık farkı oluşturmayacak şekilde olması sağlanır.

Ortam Sıcaklığı

(15) İşyerlerinde termal konfor şartlarının çalışanları rahatsız etmeyecek, çalışanların fiziksel ve psikolojik durumlarını olumsuz etkilemeyecek şekilde olması esastır. Çalışılan ortamın sıcaklığının çalışma şekline ve çalışanların harcadıkları güce uygun olması sağlanır. Isıtma ve soğutma amacıyla kullanılan araçlar, çalışanı rahatsız etmeyecek ve kaza riski oluşturmayacak şekilde yerleştirilir, bakım ve kontrolleri yapılır. İşyerlerinde termal konfor şartlarının ölçülmesi ve değerlendirilmesinde TS EN 27243 standardından yararlanılabilir.

(16) Yapılan işin niteliğine göre, sürekli olarak çok sıcak veya çok soğuk bir ortamda çalışılması ve bu durumun değiştirilmemesi zorunlu olunan hallerde, çalışanları fazla sıcak veya soğuktan koruyucu tedbirler alınır.

Aydınlatma

(17) İşyerlerinin gün ışığıyla yeter derecede aydınlatılmış olması esastır. İşin konusu veya işyerinin inşa tarzı nedeniyle gün ışığından yeterince yararlanılamayan hallerde yahut gece çalışmalarında, suni ışıkla uygun ve yeterli aydınlatma sağlanır. İşyerlerinin aydınlatmasında TS EN 12464-1: 2013; TS EN 12464-1.2011: 2012; standartları esas alınır.

(18) Çalışma mahalleri ve geçiş yollarındaki aydınlatma sistemleri, çalışanlar için kaza riski oluşturmayacak türde olur ve uygun şekilde yerleştirilir.

(19) Aydınlatma sisteminin devre dışı kalmasının çalışanlar için risk oluşturabileceği yerlerde yeterli aydınlatmayı sağlayacak ayrı bir enerji kaynağına bağlı acil aydınlatma sistemi bulunur.

İşyeri Tabanı, Duvarları, Tavanı ve Çatısı

(20) İşyeri, çalışanların fiziksel faaliyetleri, yapılan işlerin niteliği ve termal konfor şartları dikkate alınarak uygun bölümlere ayrılır.

(21) İşyerlerinde, taban döşeme ve kaplamalarının sağlam, kuru ve mümkün olduğu kadar düz, kaymaz ve seviye farkı bulunmayacak bir şekilde olması sağlanır, buralarda tehlikeli eğimler, çukurlar ve engeller bulundurulmaz.

(22) Taban ve asma kat döşemeleri, üzerine konulacak makine, araç-gereç ve benzeri malzeme ile buralarda bulunabilecek çalışanların ağırlığına dayanabilecek şekilde yapılır.

(23) İşyerlerinde taban döşeme ve kaplamaları, tavan ve duvarlar uygun hijyenik şartları sağlayacak şekilde temizlemeye elverişli ve sağlık ve güvenlik yönünden uygun malzemedir yapılır.

(24) İşyerlerinde bina, avlu, geçit ve ulaşım yollarında ve bunların civarında bulunan saydam veya yarı saydam duvarlar ile özellikle camlı bölmeler, açık bir şekilde işaretlenir, ayrıca güvenli malzemedir yapılır veya çarpma ve kırılmaya karşı korunur.

(25) İşyeri tavanının, yeterli hava hacmini ve havalandırmayı sağlayacak ve sağlık yönünden sakınca meydana getirmeyecek yükseklikte olması esastır.

(26) İşyerlerinin çatıları dayanıklı malzemedir inşa edilir, mevsim şartları dikkate alınarak çalışanları dış etkilerden tamamen koruyacak ve iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk oluşturmayacak şekilde yapılır.

(27) Yeterli sağlamlıkta olmayan çatılara çıkılmasına ve buralarda çalışılmasına, güvenli çalışmayı temin edecek ekipman sağlanmadan izin verilmez.

Pencereler

(28) İşyerlerinde pencerelerin ve tavan pencerelerinin, güvenli bir şekilde açılır, kapanır ve ayarlanabilir olması sağlanır. Pencereler açık olduklarında çalışanlar için herhangi bir tehlike oluşturmayacak şekilde yerleştirilir.

(29) Pencerelerin güvenli bir şekilde temizlenebilir özellikte olması sağlanır. Ayrıca pencerelerin, temizlik ekipmanlarının kullanılmasına uygun olması sağlanır veya temizliğini yapanlar ile temizlik sırasında bina içinde ve dışında bulunanlar için tehlike oluşturmayacak araç-gereçler seçilir.

Kapılar ve Girişler

(30) Kapı ve girişlerde aşağıda belirtilen esaslara uyulur:

a) Kapı ve girişlerin yerlerinin, sayılarının, boyutlarının ve yapıldıkları malzemelerin, buldukları oda ve alanların yapısı ile kullanım amacına ve çalışanların rahatça girip çıkmalarına uygun olması sağlanır.

b) Her iki yöne açılabilen kapılar saydam malzemedendir yapılr veya bu kapılarda karşı tarafın görünmesini sağlayan saydam kısımlar bulunur.

c) Saydam veya yarı saydam kapıların yüzeyleri çalışanlar için tehlike oluşturmayan güvenli malzemedendir yapılr veya kırılmalara karşı korunur. Saydam kapıların üzeri kolayca görünür şekilde işaretlenir.

ç) Raylı kapılarda raydan çıkmayı ve devrilmeyi önleyici güvenlik sistemi bulunur.

d) Yukarı doğru açılan kapılarda aşağı düşmeyi önleyici güvenlik sistemi bulunur.

e) Kaçış yollarında bulunan kapılar, uygun şekilde işaretlenir. Bu kapılar yardım almaksızın her zaman ve her durumda içeriden açılabilir özellikte olur.

f) Araçların kullanıldığı geçit ve kapılar yayaların geçişi için güvenli değilse bu mahallerde yayalar için ayrı geçiş kapıları bulunur. Bu kapılar açıkça işaretlenir ve bu kapıların önlerinde hiçbir engel bulunmaz.

g) Mekanik kapıların çalışanlar için kaza riski taşımayacak şekilde çalışması sağlanır. Bu kapılarda kolay fark edilebilir ve ulaşılabilir acil durdurma cihazları bulunması ve herhangi bir güç kesilmesinde otomatik olarak açılır olmaması durumunda kapıların el ile de açılabilmesi sağlanır.

Ulaşım Yolları

(31) Merdiven, koridor, geçiş yolu, yükleme yeri ve bütün yolların, yaya ve araçların güvenli hareketlerini sağlayacak ve yakınlarında çalışanlara tehlike oluşturmayacak şekil ve boyutlarda olması sağlanır. İşyeri içerisindeki erişim yollarının engebeli, çukur, kaygan olmaması sağlanır ve bakımları yapılır.

(32) İşyerinde yayalar tarafından veya malzeme taşımada kullanılan yolların, bulunabilecek azami kullanıcı sayısına ve yapılan işin niteliğine uygun boyutlarda olması sağlanır ve bu yollar açıkça işaretlenir. Malzeme taşınan yollarda yayalar için yeterli güvenlik mesafesi bırakılır.

(33) Araç geçiş yolları ile kapılar, yaya geçiş yolları, koridorlar ve merdivenler arasında yeterli mesafe bulunması sağlanır. Çalışma mahallerinde yapılan iş, kullanılan makine ve malzeme göz önüne alınarak, çalışanların korunması amacıyla araç geçiş yolları açıkça işaretlenir.

(34)Yapılan işin özelliği nedeniyle malzeme veya çalışanların düşme riski bulunan tehlikeli alanlara, görevli olmayan kişilerin girmesi uygun araç ve gereçlerle engellenir. Tehlikeli alanlara girme yetkisi olan kişilerin korunması için uygun tedbirler alınır.

(35) Yüksek geçit, platform veya çalışma sahanlıklarının serbest bulunan bütün tarafları ile çalışanların yüksekte düşme riskinin bulunduğu yerlere, düşmelere karşı uygun korkuluklar yapılır. Bu korkuluk ve ara elemanlarının yükseklikleri, dayanımı ve açıklıkları

çalışma alanının güvenliğini sağlayacak ve buralardan düşme riskini ortadan kaldıracak nitelikte olur.

Merdivenler

(36) Merdivenlerin; işyerinin büyüklüğüne, yapılan işin özelliğine, işyerinde bulunabilecek azami kişi sayısına göre, ateşe dayanıklı yanmaz malzemedir, sağlam, yeterli genişlik ve eğimde, etrafı düşmelere karşı uygun korkuluklarla çevrili olması sağlanır. Merdivenler, ilgili mevzuatın öngördüğü hükümler esas alınarak sağlık ve güvenlik yönünden risk oluşturmayacak şekilde yapılır.

Çalışma Yeri Boyutları ve Hava Hacmi

(37) Çalışma yerinin taban alanının, yüksekliğinin ve hava hacminin, çalışanların sağlık ve güvenliklerini riske atmadan işlerini yürütebilmeleri, rahat çalışmalarını için, yeterli olması sağlanır. İşyerlerinin hava hacminin hesabı, makine, malzeme ve benzeri tesislerin kapladığı hacimler de dâhil edilerek yapılır.

Dinlenme Yerleri

(38) Yapılan işin özelliği nedeniyle çalışanların sağlığı ve güvenliği açısından gerekli hallerde veya 10 ve daha fazla çalışanın bulunduğu işyerlerinde, uygun bir dinlenme yeri sağlanır. İş aralarında uygun dinlenme imkânı bulunan büro ve benzeri işlerde ayrıca dinlenme yeri aranmaz.

Yemek Yeme Yeri

(39) Yemeklerini işyerinde yemek durumunda olan çalışanlar için, rahat yemek yenebilecek nitelik ve genişlikte, uygun termal konfor ve hijyen şartlarını haiz yeteri kadar ekipman ve araç-gereç ile donatılmış yemek yeme yeri sağlanır.

Gebe ve Emziren Kadınlar

(40) Gebe ve emziren kadınların uzanarak dinlenebilecekleri uygun şartlar sağlanır.

Soyunma Yeri ve Elbise Dolabı

(41) İş elbisesi giyme zorunluluğu olan çalışanlar için, yeterli büyüklükte, uygun aydınlatma, havalandırma, termal konfor ve hijyen şartlarını haiz, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı soyunma yerleri sağlanır.

(42) Soyunma odalarında her çalışan için çalışma saatleri içinde giysilerini koyabilecekleri yeterli büyüklükte kilitli dolaplar bulundurulur. Nemli, tozlu, kirli, tehlikeli maddeler ile çalışılan yerlerde ve benzeri işlerde iş elbiseleri ile harici elbiselerin ayrı yerlerde saklanabilmesi için yan yana iki bölmeli veya iki ayrı elbise dolabı sağlanır. Soyunma yeri gerekmeyen işyerlerinde çalışanların elbiselerini koyabilecekleri uygun bir yer ayrılır.

Tuvalet ve Lavabolar

(43) Çalışma yerlerine, dinlenme odalarına, yakın yerlerde, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı olmak üzere, uygun nitelikte yeterli sayıda tuvalet, lavabolar tesis edilir. Tuvalet ve lavabolarda gerekli temizlik malzemeleri bulundurulur.

Engelli Çalışanlar

(44) Engelli çalışanların bulunduğu işyerlerinde bu çalışanların durumları dikkate alınarak gerekli düzenleme TS 9111- TS 12460 standartları göz önünde bulundurularak yapılır. Bu düzenleme özellikle engelli çalışanların doğrudan çalıştığı yerlerde ve kullandıkları kapı, geçiş yeri, merdiven, servis araçları, duş, lavabo ve tuvaletlerde yapılır.

Açık Alanlardaki Çalışmalarda Özel Önlemler

(45) İşyerindeki açık çalışma yerleri, yollar ve çalışanların kullandığı diğer açık alanlar, yaya ve araç trafiğinin güvenli bir şekilde yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenir.

(46) Açık çalışma alanları gün ışığının yeterli olmadığı hallerde uygun şekilde aydınlatılır.

(47) Açık alanda yapılan çalışmalarda riskler değerlendirilerek çalışanlar özellikle;

- a) Olumsuz hava şartlarına ve gerekli hallerde cisim düşmelerine,
- b) Zararlı düzeyde gürültüden ve gaz, buhar, toz gibi zararlı dış etkilere,
- c) Düşme ve kaymalara, karşı korunur.

İş Ekipmanlarından Doğan Tehlikeler (makineler, aletler, tesisler ve tesisatlar)

Madde 23 – (1) İş ekipmanında bulunan ve güvenliği etkileyen kumanda cihazları açıkça görülebilir ve tanınabilir özellikte olur. Gerektiğinde uygun şekilde işaretlenir.

(2) Bütün iş ekipmanlarında, ekipmanı tümüyle ve güvenli bir şekilde durdurabilecek bir sistem bulunur. İş ekipmanlarının durdurma sistemleri, çalıştırma sistemlerine göre öncelikli olması gerekir. İş ekipmanı veya tehlikeli kısımları durdurulduğunda, bunları harekete geçiren enerji de kesilecek özelliğe sahip olur.

(3) Tehlike anında iş ekipmanında acil durdurma sistemi bulunur.

(4) İş ekipmanlarının enerji kaynaklarını kesecek araç ve gereçler kolayca görülebilir ve tanınabilir özellikte olur. Ekipmanın enerji kaynaklarına yeniden bağlanması çalışanlar için tehlikeye sebep olmayacak özellikte olur.

(5) Parça fırlaması veya düşmesi riski taşıyan iş ekipmanları, bu riskleri ortadan kaldırmaya uygun güvenlik tertibatı ile donatılır.

(6) Gaz, buhar, sıvı veya toz çıkarma tehlikesi olan iş ekipmanları, bunları kaynağında tutacak veya çekecek uygun sistemlerle donatılır.

(7) İş ekipmanının hareketli parçalarıyla mekanik temas riskinin kazaya yol açabileceği hallerde, bu bölgeye ulaşılmadan önce hareketli parçaların durdurulmasını sağlayacak uygun koruyucular veya koruma donanımı ile donatılır.

(8) Koruyucular ve koruma donanımı;

- a) Sağlam yapıda olur,
- b) İlave bir tehlikeye sebep olmayacak özellikte olur,
- c) Kolayca yerinden çıkarılmayacak veya etkisiz hale getirilemeyecek şekilde olur,
- ç) Tehlike bölgesinden yeterli uzaklıkta bulunur,
- d) Görülmesi gereken operasyon noktalarına engel olmayacak özellikte olur,
- e) Sadece işlem yapılan alana erişimi kısıtlar ve bunların çıkarılmasına gerek kalmadan parça takılması, sökülmesi ve bakımı için gerekli işlemlerin yapılması mümkün olur.

(9) İş ekipmanının operasyon noktaları, yapılacak işleme uygun şekilde aydınlatılır.

(10) İş ekipmanının yüksek veya çok düşük sıcaklıktaki parçalarına çalışanların yaklaşmasını veya temasını engelleyecek tedbirler alınır.

(11) İş ekipmanı sadece tasarım ve imalat amacına uygun işlerde ve şartlarda kullanılır.

(12) Bakım defteri bulunan makinelerde bakımla ilgili işlemler günü gününe bu deftere işlenir.

(13) İş ekipmanlarında, çalışanların güvenliğinin sağlanmasında esas olan ikaz ve işaretler bulunur.

(14) Bütün iş ekipmanları, çalışanların doğrudan veya dolaylı olarak elektrikle temas riskinden korunmasına uygun olur.

Yüklerin Kaldırılmasında Kullanılan İş Ekipmanları İçin Asgari Gereker

Madde 24 – (1) Yük kaldırma ekipmanı kalıcı olarak kurulduğunda, özellikle kaldırılan yük ve montaj veya bağlantı noktalarındaki gerilmeler dikkate alınarak ekipmanın mukavemet ve kararlılığı sağlanır.

(2) Yüklerin kaldırılması için kullanılan makinelerde, kaldırılacak maksimum yük açıkça görünecek şekilde işaretlenir, makinenin değişik şekillerde kullanımında da maksimum yükü gösteren levhalar veya işaretler bulunur.

(3) Kaldırma için kullanılan aksesuarlar da güvenli kullanım için gereken özelliklerini gösterecek şekilde işaretlenir.

(4) İnsan kaldırmak ve taşımak için tasarlanmamış iş ekipmanları, amacı dışında kullanımını önlemek için uygun bir şekilde ve açıkça işaretlenir.

Mekanik Tehlikelere Karşı Koruma

Madde 25

Kararlılık Kaybı Riski

(1) Makineler, aksamaları ve bağlantıları taşıma, montaj, demontaj ve makinelerle ilgili herhangi diğer eylemlerde devrilmeye, düşmeye veya kontrolsüz hareketlere engel olacak şekilde yeterli kararlılığa sahip olmalıdır.

Çalışma Sırasında Kırılma Riski

(2) Makinelerin ve bunların bağlantılarının muhtelif parçaları kullanım sırasında maruz kaldıkları gerilimlere dayanabilmelidir.

Düşen Veya Fırlayan Parçalardan Kaynaklanan Riskler

(3) Düşen veya fırlayan parçalardan kaynaklanan risklere engel olmak için tedbirler alınmalıdır.

Yüzeylerden, Kenarlardan Veya Köşelerden Kaynaklanan Riskler

(4) Amaçları izin verdiği sürece, makinelerin erişilebilir parçaları yaralanmalara sebep olma olasılığı taşıyabilecek keskin kenar, keskin köşe ve pürüzlü yüzeylere sahip olmamalıdır.

Diğer Riskler

(7) Diğer Tehlikelerden Kaynaklanan Riskler

a) **Elektrik beslemesi:** Makinenin bir elektrik beslemesine sahip olduğu durumda, makine elektrikten kaynaklanan bütün tehlikeler önlenecek veya önlenebilecek şekilde tasarlanmalı, imal edilmeli ve teçhiz edilmelidir. Belirli Gerilim Sınırları Dâhilinde Kullanılmak Üzere Tasarlanmış Elektrikli Teçhizat İle İlgili Yönetmelikte (2006/95/AT) yer alan güvenlik hedefleri makinelerle uygulanmalıdır.

b) **Statik elektrik:** Makineler potansiyel olarak tehlike taşıyan elektrostatik yüklerin birikimini önleyecek ya da sınırlayacak şekilde tasarlanmalı ve imal edilmeli ve/veya bir boşaltma sistemi ile teçhiz edilmelidir.

c) **Elektrik dışındaki enerji beslemesi:** Makineler elektrik dışında başka bir kaynaktan beslendiklerinde, bu enerji kaynağı ile bağlantılı bütün potansiyel riskler önlenecek şekilde tasarlanmalı, imal edilmeli ve teçhiz edilmelidirler.

ç) **Yangın-patlama:** Makineler, makinenin kendisinin veya makinenin kullandığı veya ürettiği gaz, akışkan, toz, buhar veya başka herhangi bir maddenin neden olabileceği herhangi bir yangın patlama riskine engel olacak şekilde tasarlanmalı ve imal edilmelidir.

d) **Gürültü:** Makineler, havada yayılan gürültü emisyonunun neden olacağı riskleri en düşük seviyeye indirilecek şekilde, teknik ilerleme ve gürültüyü özellikle kaynağında azaltma yollarının varlığı dikkate alınarak tasarlanmalıdır.

e) **Titreşimler:** Makineler, makinenin kendisinden kaynaklanan riskler en düşük seviyeye indirilecek şekilde, teknik ilerleme ve titreşimi özellikle kaynağında azaltma yollarının varlığı dikkate alınarak tasarlanmalıdır.

f) **Işıma (radyasyon):** Makinelerden kaynaklanan istenmeyen ışınım emisyonları ortadan kaldırılmalı veya iyonize radyasyon emisyonu çalışma ve temizlik sırasında makinelerin doğru bir şekilde çalışabilmesi için yeterli en düşük düzeyde sınırlanmalıdır. Bir riskin mevcut olması durumunda, gerekli koruyucu önlemler alınmalıdır.

Yüksekte Çalışmaya Bağlı Tehlikeler

Madde 26

Yüksekte Çalışma

(1) Seviye farkı bulunan ve düşme sonucu yaralanma ihtimalinin oluşabileceği her türlü alanda yapılan çalışmalarda aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Yüksekte yapılması zorunlu olmayan montaj ve benzeri çalışmaların mümkün olduğunca öncelikle yerde yapılması sağlanır.

b) Yapılacak çalışmaların önceden planlanması ve organize edilmesi, bu planlama yapılırken yüksekte düşme ile ilgili hususlara acil durum planında yer verildiğinden emin olunması sağlanır.

c) Çalışanların, çalışma yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmaları uygun araç ve ekipmanlarla sağlanır.

ç) Çalışma yerlerinde çalışanların güvenliği öncelikle, güvenli korkuluklar, düşmeyi önleyici platformlar, bariyerler, kapaklar, çalışma iskeleleri, güvenlik ağları veya hava yastıkları gibi toplu koruma tedbirleri ile sağlanır.

d) Toplu koruma tedbirlerinin düşme riskini tamamen ortadan kaldıramadığı, uygulanmasının mümkün olmadığı, daha büyük tehlike doğurabileceği, hallerde uygun bağlantı noktaları veya yaşam hatları oluşturularak tam vücut kemer sistemleri veya benzeri güvenlik sistemlerinin kullanılması sağlanır.

e) Yapı işleri sırasında ve yapı işleri bitirilip yapı kullanıma geçtikten sonra yüksekte yapılacak çalışmalarda kullanılmak üzere oluşturulacak yatay ve dikey yaşam hatları için gerekli olan bağlantı noktaları ve yapısal düzenlemeler, projenin hazırlık aşamasında belirlenerek yer alır.

f) Yüksekte güvenli çalışma donanımlarının, düzenli olarak kontrol ve bakımlarının yapılması sağlanır. Uygun olmayan donanımların kullanılması engellenir.

g) Bu alanlarda çalışanlara yüksekte çalışmayla ilgili tehlike ve riskler konusunda bilgilendirme yapılarak gerekli eğitim verilir.

ğ) Yüksekte yapılan çalışmalar Yönetim (İşveren Vekili) tarafından görevlendirilen ehil bir kişinin gözetim ve kontrolü altında gerçekleştirilir.

(2) Kullanılan güvenlik ağları; malzeme özellikleri, kurulum şartları bakımından TS EN 1263-1 ve TS EN 1263-2 standartlarına ve ilgili diğer ulusal standartlara yapılan işe uygun tipte güvenlik ağı seçilir.

(3) Betonarme platformların döşeme kenarlarında, asansör, merdiven, baca, shaft, aydınlatma boşlukları gibi döşemelerde süreksizlik meydana getiren boşluklarda, duvar ve perde duvar gibi yapı elemanları arasında süreksizlik meydana getiren pencere ve benzeri boşluklarda çalışanların veya malzemelerin düşmesini engelleyecek toplu koruma tedbirleri alınır,

(4) Herhangi bir sebeple betonarme platform kenarında güvenli korkuluğun bir kısmının geçici olarak kaldırılmasının gerektiği durumlarda, bu alanlarda gerekli güvenlik tedbirleri alınır ve çalışanlara uygun kişisel koruyucu donanımlar verilir.

Geçitlerde Güvenlik

(5) Çalışma platformları ve geçitler kişileri düşmekten ve düşen cisimlerden koruyacak şekilde yapılır, boyutlandırılır, kullanılır ve muhafaza edilir.

Düşen Cisimler

(6) Yüksekte yapılan çalışmalarda kullanılan el aletleri ve diğer malzemelerin düşmelerini engelleyecek tedbirler alınır.

(7) Çalışanlar, düşen cisimlere karşı öncelikle toplu olarak korunur.

(8) Yapı alanında, cisimlerin düşerek tehlike oluşturabileceği bölgelere girişler önlenir veya gerektiğinde kapalı geçitler yapılır.

(9) Yapı alanında, çalışanlara uygun baş koruyucu donanımlar verilerek kullanımı sağlanır.

(10) Yapı alanında, malzemelerin hangi yükseklikten olursa olsun doğrudan yere atılmaması, dengeli ve güvenli bir şekilde indirilerek uygun bir yere istif edilmesi sağlanır.

Elektrikle Çalışma

(11) Elektrikle ilgili bütün ekipman ve bağlantıların kurulması, sökülmesi, tamirat ve tadilat işleri sadece ilgili mevzuatın öngördüğü yetkili elektrikçiler tarafından yapılır.

(12) Elektrikli tesisatın bütün parçalarının, güç gereksinimleri için yeterli kapasite ve kalitede ve yapı işlerindeki çalışma koşullarına dayanıklı olması sağlanır.

(13) Yapı alanı içerisindeki ana pano ve tali elektrik panolarında uygun kaçak akım rölesi kullanılır.

(14) Yapı alanında veya çalışanların erişebileceği yerlerde bulunan elektrik panoları, tevzi tabloları ile kontrol tertibatı ve benzeri tesisat, kilitli dolap veya hücre içine konulur. Bakım, onarım ve yenileme nedeniyle gerilim altındaki tesisatın tecritlerinin çıkarılması gerektiğinde uyarı ve koruma amacıyla gerekli tedbirler alınır.

(15) Yapı alanında elektrik bağlantıları için uygun bağlantı elemanları kullanılır, açık uçlu kablolarla bağlantı yapılmaz.

(16) Yapı alanında kullanılan sabit ve seyyar iletkenler ile teçhizatların dış etkenlerden korunması sağlanır, eskimiş veya yıpranmış olanlar kullanılmaz.

(17) Elektrik teçhizatı, iletim hatları ve elektrikli aletlerin üzerlerinde voltajları belirtilir.

(18) Elektrikle çalışan iş ekipmanlarının gövde güvenlik topraklaması yapılır.

Düzen, Temizlik, İstif ve Depolama

(19) Yapı alanının düzenli ve temiz tutulması sağlanır. Sivri uçları veya keskin kenarları bulunan malzeme ve atıklar düzenli periyotlarla çalışma alanlarından uzaklaştırılır. Yapı alanından uzaklaştırılması mümkün olmayan sivri veya keskin kenarları bulunan malzemelerin saplanma riskine karşı gerekli koruyucu malzemeler ile korunması sağlanır.

(20) Buz, kar, yağmur, kullanılan malzemeler ve diğer etkenlerle kaygan hale gelen çalışma yerleri ve geçitler temizlenerek kaymayı önleyici tedbirler alınır.

(21) Yapı alanında malzemelerin, yıkılma ve devrilmeleri önlenir, kazaya sebep olmayacak şekilde istif edilmeleri sağlanır.

(22) Yapı alanında, yanıcı veya patlayıcı maddelerin depolandığı depo alanlarında ve patlayıcı ortam oluşan çalışma alanlarında bakım, onarım işleri dâhil her türlü çalışmalarda Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik hükümleri ve iş ekipmanları ve koruyucu sistemlerin kullanımında Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemlerle İlgili Yönetmelik (94/9/AT) hükümlerine uygun çalışılır.

Sağlamlık ve Dayanıklılık

(23) Beklenmeyen herhangi bir hareketi nedeniyle çalışanların sağlık ve güvenliğini etkileyebilecek her türlü malzeme, ekipman ile bunların parçaları güvenli ve uygun bir şekilde sabitlenir.

(24) İşin güvenli bir şekilde yapılmasını sağlayacak uygun ekipman ve çalışma şartları sağlanmadıkça, yeterli dayanıklılıkta olmayan yüzeylerde çalışılmasına ve bu yerlere girilmesine izin verilmez.

(25) Kurulmakta, sökülmekte, bakımda, tamirde ya da yıkılmakta olan yapılarda çalışanları yapının dayanıksızlığından ve kırılma risklerinden kaynaklanan risklerden korumak için yeterli tedbirler alınır.

Çalışma yerlerinin aydınlatılması

(26) Yapı işlerinin gündüz yapılması esastır, çalışma yerleri ve yollar mümkün olduğu ölçüde doğal olarak aydınlatılır. Gece çalışılmasının gerekli veya zorunlu olduğu çalışmalarda veya gün ışığının yetersiz olduğu durumlarda uygun ve yeterli suni aydınlatma sağlanır.

Trafik Yolları

(27) Yapı alanlarındaki girilmesi yasak bölgelere yetkisiz kişilerin girişi uygun araç ve gereç kullanılarak engellenir. Tehlikeli bölgeler açıkça işaretlenir.

İlk Yardım

(28) İşyerinde kaza geçiren veya aniden rahatsızlanan çalışanların, tıbbi müdahale yapılan yerlere en kısa zamanda ulaşmalarını sağlayacak gerekli tedbirler alınır.

El Merdivenleri

(29) Yapılan işe ve bulunması halinde ulusal standartlara uygun, basamakları kaymaz malzemeden yapılmış veya kaymaz malzeme ile kaplanmış, yeterli sağlamlıkta el merdivenleri kullanılır. Basamakları, kolları veya bağlantı yerleri kırılmış, çatlamış, yıpranmış, hasar görmüş ekipmanlar kullanılmaz. El merdivenleri düzenli olarak kontrol edilerek kusurlu merdivenlerin kullanılmaması sağlanır.

Yıkım İşleri

(30) Yıkım işlerinde aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Yıkımdan önce yapının içindeki ve etrafındaki havagazı, su ve elektrik bağlantıları kesilir ve yıkılacak kısmın etrafında, güvenlik alanı bırakılarak gerekli tedbirler alınır.

b) Yıkım işleri, ilgili standartlar ve konuya ilişkin mevzuat hükümlerine uygun şekilde yürütülür.

c) Çalışmalarda uygun çalışma yöntemleri ve ekipmanlar kullanılır, gerekli tedbirler alınır.

ç) Çalışmalar, Yönetim (İşveren Vekili) tarafından görevlendirilen ehil kişinin gözetimi altında planlanır ve yürütülür.

d) Yıkım esnasında toz kalkmaması ve yıkılan kısma ait malzeme ve molozların çalışma ortamından güvenli bir şekilde uzaklaştırılması için gerekli tedbirler alınır.

Çatı İşleri

(31) Çatılarda veya eğik yüzeylerde yapılan çalışmalarda kayarak düşmeyi önleme sistemleri veya dikey ve yatay yaşam hatları gibi toplu koruyucu tedbirler alınır.

Fiziksel Etmenlere Bağlı Tehlikeler

Madde 27

Gürültüden Korunma

(1) İşyerinde gürültüden kaynaklanabilecek risklerin kaynağında kontrol edilebilirliğini ve teknik gelişmeleri dikkate alarak, gürültüye maruziyetten kaynaklanan risklerin kaynağında yok edilmesini veya en aza indirilmesini sağlar.

(2) Maruziyetin önlenmesi veya azaltılmasında özellikle;

a) Gürültüye maruziyetin daha az olduğu başka çalışma yöntemlerinin seçilmesi,

b) Yapılan işe göre mümkün olan en düşük düzeyde gürültü yayan uygun iş ekipmanının seçilmesi,

c) İşyerinin ve çalışılan yerlerin uygun şekilde tasarlanması ve düzenlenmesi,

ç) İş ekipmanını doğru ve güvenli bir şekilde kullanmaları için çalışanlara gerekli bilgi ve eğitimin verilmesi,

d) Gürültünün teknik yollarla azaltılması ve bu amaçla;

1) Hava yoluyla yayılan gürültünün; perdeleme, kapatma, gürültü emici örtüler ve benzeri yöntemlerle azaltılması,

2) Yapı elemanları yoluyla iletilen gürültünün; yalıtım, sönümleme ve benzeri yöntemlerle azaltılması,

e) İşyeri, işyeri sistemleri ve iş ekipmanları için uygun bakım programlarının uygulanması,

f) Gürültünün, iş organizasyonu ile azaltılması ve bu amaçla;

1) Maruziyet süresi ve düzeyinin sınırlandırılması,

2) Yeterli dinlenme aralarıyla çalışma sürelerinin düzenlenmesi, göz önünde bulundurulur.

(3) İşyerinde en yüksek maruziyet eylem değerlerinin aşıldığının tespiti halinde, Yönetim (İşveren Vekili) ;

a) Bu maddede belirtilen önlemleri de dikkate alarak, gürültüye maruziyeti azaltmak için teknik veya iş organizasyonuna yönelik önlemleri içeren bir eylem planı oluşturur ve uygulamaya koyar.

b) Gürültüye maruz kalınan çalışma yerlerini uygun şekilde işaretler. İşaretlenen alanların sınırlarını belirleyerek teknik olarak mümkün ise bu alanlara girişlerin kontrollü yapılmasını sağlar.

(4) İşveren, çalışanların dinlenmesi için ayrılan yerlerdeki gürültü düzeyinin, bu yerlerin kullanım şartları ve amacına uygun olmasını sağlar.

Kişisel Korunma

(5) Gürültüye maruziyetten kaynaklanabilecek riskler, tedbirler ile önlenemiyor ise Yönetim (İşveren Vekili) ;

a) Çalışanın gürültüye maruziyeti en düşük maruziyet eylem değerlerini aştığında, kulak koruyucu donanımları çalışanların kullanımına hazır halde bulundurulur.

b) Çalışanın gürültüye maruziyeti en yüksek maruziyet eylem değerlerine ulaştığında ya da bu değerleri aştığında, kulak koruyucu donanımların çalışanlar tarafından kullanılmasını sağlar ve denetler.

c) Kulak koruyucu donanımların kullanılmasını sağlamak için her türlü çabayı gösterir ve bu madde gereğince alınan kişisel korunma tedbirlerinin etkinliğini kontrol eder.

(6) İşveren tarafından sağlanan kulak koruyucu donanımlar;

a) Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik ve Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği hükümlerine uygun olur.

b) İşitme ile ilgili riski ortadan kaldıracak veya en aza indirecek şekilde seçilir.

c) Çalışanlar tarafından doğru kullanılır ve korunur.

ç) Çalışana tam olarak uyar.

d) Hijyenik şartların gerektirdiği durumlarda çalışana özel olarak sağlanır.

Titreşimden Korunma

(7) Çalışanların maruz kaldığı mekanik titreşim düzeyi gerekli durumlarda ölçümler yaptırılarak belirlenir.

Maruziyet sınır değerleri ve maruziyet eylem değerleri:

a) El-kol titreşimi için;

1) Sekiz saatlik çalışma süresi için günlük maruziyet sınır değeri: 5 m/s².

2) Sekiz saatlik çalışma süresi için günlük maruziyet eylem değeri: 2,5 m/s².

b) Bütün vücut titreşimi için;

1) Sekiz saatlik çalışma süresi için günlük maruziyet sınır değeri: 1,15 m/s².

2) Sekiz saatlik çalışma süresi için günlük maruziyet eylem değeri: 0,5 m/s².

Maruziyetin Önlenmesi Veya Azaltılması

(8) Riskler ile kaynağında mücadelenin uygulanabilirliği ve teknik gelişmeler dikkate alınarak, mekanik titreşime maruziyetten kaynaklanabilecek riskler kaynağında yok edilir veya en aza indirilir.

(9) Maruziyet eylem değerlerinin aşıldığının tespit edilmesi halinde, mekanik titreşime ve yol açabileceği risklere maruziyeti en aza indirmek için özellikle aşağıdaki hususları dikkate alarak teknik ve organizasyona yönelik önlemleri içeren bir eylem planı oluşturulur.

a) Mekanik titreşime maruziyeti azaltan başka çalışma yöntemlerini seçmek.

b) Yapılan iş göz önünde bulundurularak, mümkün olan en düşük düzeyde titreşim oluşturan, ergonomik tasarlanmış uygun iş ekipmanını seçmek.

c) Titreşime maruziyeti azaltmak için bütün vücut titreşimini etkili bir biçimde azaltan oturma yerleri, el-kol sistemine aktarılan titreşimi azaltan el tutma yerleri ve benzeri yardımcı ekipman sağlamak.

ç) İşyeri, işyeri sistemleri ve iş ekipmanları için uygun bakım programları uygulamak.

d) İşyerini ve çalışma ortamını uygun şekilde tasarlamak ve düzenlemek.

e) Mekanik titreşime maruziyetlerini azaltmak amacıyla, iş ekipmanını doğru ve güvenli bir şekilde kullanmaları için çalışanlara gerekli bilgi ve eğitimi vermek.

f) Maruziyet süresi ve düzeyini sınırlandırmak.

g) Yeterli dinlenme aralarıyla çalışma sürelerini düzenlemek.

ğ) Mekanik titreşime maruz kalan çalışana soğuktan ve nemden koruyacak giysi sağlamak.

Maruziyetin Sınırlandırılması

(10) Çalışanın maruziyeti, hiçbir koşulda maruziyet sınır değerlerini aşmayacaktır. Tüm kontrol tedbirlerinin alınmasına rağmen, maruziyet sınır değerinin aşıldığının tespit edildiği durumlarda

a) Maruziyeti, maruziyet sınır değerinin altına indirmek üzere gerekli olan tedbirleri derhal alınır.

b) Maruziyet sınır değerinin aşılmasının nedenlerini belirler ve bunun tekrarını önlemek amacıyla, koruma ve önlemeye yönelik gerekli tedbirleri alınır.

İşyerinde Aydınlık

(11) İşyerinin aydınlık düzeyi En Az Aydınlık Düzeyleri Tablosu EN 12464-1 : 2011 Standardına Göre yapılması gerekmektedir.

İşyerinin Termal Konfor

(12) İşyerinde TS EN 27243 şartlarına uygun olarak yeterli sıcaklık, nem ve hava akım hızları sağlanır. Çalışma ortamı yeterince havalandırılır.

Radyasyon

(13) Radyasyon görevlileri için etkin doz ardışık beş yılın ortalaması 20 mSv'i, herhangi bir yılda ise 50 mSv'i geçemez. El ve ayak veya cilt için yıllık eşdeğer doz sınırı 500 mSv, göz merceği için 150 mSv'dir. Cilt için en yüksek radyasyon dozuna maruz kalan 1 cm²'lik alanın eşdeğer dozu, diğer alanların aldığı doza bakılmaksızın ortalama cilt eşdeğer dozu olarak kabul edilir.

(14) 18 yaşından küçükler radyasyon uygulaması içinde çalıştırılmazlar. Eğitim amaçlı olmak koşuluyla, eğitimleri radyasyon kaynaklarının kullanılmasını gerektiren 16-18 yaş arasındaki stajyerler ve öğrenciler için etkin doz, herhangi bir yılda 6 mSv'i geçemez. Ancak el, ayak veya deri için yıllık eşdeğer doz sınırı 150 mSv, göz merceği için 50 mSv'dir.

(15) Hamileliği belirlenmiş kadın çalışan, çalışma şartlarının yeniden düzenlenebilmesi amacıyla yönetimi haberdar eder. Çalışma koşulları iç yönergenin Madde 29'a göre yürütülür.

Radyasyon alanlarının sınıflandırılması

(16) Maruz kalınacak yıllık dozun 1 mSv değerini geçme olasılığı bulunan alanlar radyasyon alanı olarak nitelendirilir ve radyasyon alanları radyasyon düzeylerine göre aşağıdaki şekilde sınıflandırılır:

a) Denetimli Alanlar: Radyasyon görevlilerinin giriş ve çıkışlarının özel denetime, çalışmalarının radyasyondan korunma bakımından özel kurallara bağlı olduğu ve görevi gereği radyasyon ile çalışan kişilerin ardışık beş yılın ortalama yıllık doz sınırlarının 3/10'undan fazla radyasyon dozuna maruz kalabilecekleri alanlardır.

Denetimli alanların girişlerinde ve bu alanlarda aşağıda belirtilen radyasyon uyarı levhaları bulunması zorunludur:

1) Radyasyon alanı olduğunu gösteren temel radyasyon simgeleri,

2) Radyasyona maruz kalma tehlikesinin büyüklüğünü ve özelliklerini anlaşılabilir şekilde göstermek üzere gerekli bilgi, simge ve renkleri taşıyan işaretler,

3) Denetimli alanlar içinde radyasyon ve bulaşma tehlikesi bulunan bölgelerde geçirilecek sürenin sınırlandırılması ile koruyucu giysi ve araçlar kullanılması gerekliliğini gösteren uyarı işaretleri.

b) Gözetimli Alanlar: Radyasyon görevlileri için yıllık doz sınırlarının 1/20'sinin aşılma olasılığı olup, 3/10'unun aşılması beklenmeyen, kişisel doz ölçümünü gerektirmeyen fakat çevresel radyasyonun izlenmesini gerektiren alanlardır.

Radyasyon Alanlarının İzlenmesi

(17) Radyasyon alanlarının izlenmesinde uygun radyasyon ölçüm cihazları ve dozimetreler kullanılır. Radyasyon alanlarının radyasyon/radyoaktivite düzeyi ölçümleri Kurum tarafından belirtilen sıklık ve yöntemlere uygun olarak yapılır.

Çalışma Koşulları

(18) Görevleri gereği radyasyona maruz kalan kişilerin çalışma koşulları aşağıdaki şekilde sınıflandırılır:

Çalışma Koşulu A: Yılda 6 mSv'den daha fazla etkin doza veya göz merceği, cilt, el ve ayaklar için yıllık eşdeğer doz sınırlarının 3/10'undan daha fazla doza maruz kalma olasılığı bulunan çalışma koşuludur.

Çalışma Koşulu B: Çalışma Koşulu A'da verilen değerleri aşmayacak şekilde radyasyon dozuna maruz kalma olasılığı bulunan çalışma koşuludur.

Kişisel Dozimetre Zorunluluğu

(19) Çalışma Koşulu A durumunda görev yapan kişilerin, kişisel dozimetre kullanması zorunludur.

Koruyucu Giysi ve Teçhizat

(20) Yapılan işin niteliğine uygun koruyucu giysi ve teçhizat kullanılır.

Günde Azami Yedi Buçuk Saat Çalışılabilecek İşler

Madde 28 – (1)Kaynak işleri

a) Her çeşit koruyucu gaz altında yapılan kaynak işleri.

b) Toz altı kaynak işleri.

b) Oksijen ve elektrik kaynağı işleri.

(2) Gürültülü işler

a) Gürültü düzeyi en yüksek maruziyet etkin değerini (8h=85 dB(A)) aşan işler.

Başka İşte Çalıştırma Yasağı

(3) Günde azami yedi buçuk saat çalışılabilecek işler kapsamına giren işlerde çalışanlar, günlük azami iş sürelerinden sonra diğer herhangi bir işte çalıştırılmazlar.

Fazla Çalışma Yasağı

(4) Günde azami yedi buçuk saat çalışılabilecek işler kapsamına giren işlerde fazla çalışma yapılamaz.

Gebe ve Emziren Kadınların Çalışma Şartları

Madde 29 – (1) Özel Önlemler

a) Fiziksel Etkenler:

1) **Şok ve Titreşim:** Gebe çalışanın, ani darbelere, sarsıntıya, uzun süreli titreşime maruz kalacağı işlerde ve iş makinelerinde çalıştırılmaları yasaktır. Vücudun alt kısmını, özellikle karın bölgesini etkileyen düşük frekanslı uzun süreli titreşime ve sürekli sarsıntıya maruziyeti önleyecek tedbirler alınır.

2) **Gürültü:** Gebe çalışanın çalıştığı yerdeki gürültü seviyesinin, en düşük maruziyet etkin değeri olan 80 dB(A) yı geçmemesi sağlanır. Eğer gürültü seviyesi düşürülemiyorsa çalışanın yeri değiştirilir. Limitleri aşan gürültülü ortamda gebe çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanarak dahi çalıştırılmaları yasaktır.

3) **İyonize Radyasyon:** Gebe veya emziren çalışanlar iyonize radyasyon kaynaklarının bulunduğu ve radyasyonla kirlenmiş olan yerlerde ve işlerde çalıştırılmaz. Bu gibi yerlere girmemesi uyarı levhaları ile belirtilir.

4) **İyonize Olmayan Radyasyon:** Gebe, yeni doğum yapmış ve emziren çalışanların iyonize olmayan radyasyon kaynaklarından etkilenmesini önleyecek tedbirler alınır.

5) **Soğuk, sıcak ve yüksek basınç:** Gebe, yeni doğum yapmış ve emziren çalışanların yaptığı işin niteliği göz önünde bulundurularak çalıştığı yerlerin sıcaklığının ve basıncının sağlık ve güvenlik riski yaratmayacak düzeyde olması sağlanır.

b) **Biyolojik Etkenler:** Gebe, yeni doğum yapmış ve emziren çalışanın, Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik'te tanımlanan grup 2, grup 3 ve grup 4 biyolojik etkenlerin risk teşkil ettiği yerlerde ve işlerde çalıştırılmaları yasaktır. Ancak çalışanın bağışıklığı varsa durum değerlendirilerek yapılarak çalışmasına izin verilebilir.

c) **Kimyasal Etkenler:** Kanserojen, mutajen, çok toksik, toksik, zararlı, alerjik, üreme için toksik ve emzirilen çocuğa zararlı olabilen kimyasalların üretildiği, işlendiği, kullanıldığı işlerde gebe, yeni doğum yapmış ve emziren çalışanın çalıştırılması esas olarak yasaktır. Ancak, çalışanın çalıştırılmasında zorunluluk varsa ve teknik olarak bu maddeler daha az zararlı olanlarla değiştirilemiyorsa, gebe çalışan, mutajen ve üreme için toksik maddelerle, emziren ve yeni doğum yapmış çalışan, emzirilen çocuğa zararlı olabilen kimyasalların dışındaki maddelerle, ancak her türlü önlem alınarak ve sağlık durumları ile maruziyet düzeyleri sürekli kontrol altında tutularak çalıştırılabilir.

ç) Çalışma Koşulları:

1) Gebe veya emziren çalışanların kendilerinin ve bebeklerinin sağlığını olumsuz etkileyecek şekilde elle taşıma, yükleme ve araçsız taşıma işlerinde çalıştırılmaları yasaktır. Bu tür işlerde risk değerlendirmesi yapılır, gerektiğinde iş değişikliği sağlanır.

2) Kişisel koruyucu donanımlar gebe veya emziren çalışanı tam koruyacak şekilde vücuduna uygun olmalı, bu kişilerin hareketlerine engel olmamalı ve vücut ölçüleri değiştikçe yenileri temin edilir. Uygun koruyucu sağlanmadığı durumlarda çalışan bu işlerde çalıştırılmaz.

Gece Çalışması

(3) Kadın çalışanlar, gebe olduklarının sağlık raporuyla tespitinden itibaren doğuma kadar geçen sürede gece çalışmaya zorlanamazlar. Yeni doğum yapmış çalışanın doğumu izleyen bir yıl boyunca gece çalıştırılması yasaktır. Bu sürenin sonunda sağlık ve güvenlik açısından sakıncalı olduğunun sağlık raporu ile belirlendiği dönem boyunca gece çalıştırılmaz.

Çalışma Saatleri

(4) Gebe veya emziren çalışan günde yedi buçuk saatten fazla çalıştırılmaz.

Süt İzni

(5) Çalışanın tabi olduğu mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla analık ve süt izninde Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik maddesi hükümleri uygulanır.

Gebe çalışanın muayene izni

(6) Gebe çalışanlara gebelikleri süresince, periyodik kontrolleri için ücretli izin verilir.

Emziren çalışanın çalıştırılması

(7) Emziren çalışanların, doğum izninin bitiminde ve işe başlamalarından önce, çalışmalarına engel durumları olmadığını raporla belirlenmesi gerekir. Çalışmasının sakıncalı olduğu hekim raporu ile belirlenen çalışan, raporda belirtilen süre ve işlerde çalıştırılmaz.

Yangın ve Patlamalara Karşı Güvenlik Önlemleri

Madde 30

Yangın Kompartımanları

(1) Ortak kullanılan duvarlar, kazan dairesi, , ana elektrik dağıtım odaları, yapı içindeki trafo merkezleri, orta gerilim merkezleri, jeneratör grubu odaları ve benzeri yangın tehlikesi olan kapalı alanların duvarları ve döşemeleri kompartıman duvarı özelliğinde olur.

(2) Yangın kompartımanlarının etkili olabilmesi için, kompartımanı çevreleyen elemanların yangına dayanıklılığı birleşme noktalarında da sürekli olur ve kompartımanlar arasında yangına dayanıksız açıklıklar bulunamaz.

Yangın Duvarları

(3) Bitişik nizam yapıları birbirinden ayıran yangın duvarları, yangına en az 90 dakika dayanıklı olarak projelendirilir.

(4) Yangın duvarlarında delik ve boşluk bulunamaz. Duvarlarda kapı ve sabit ışık penceresi gibi boşluklardan kaçınmak mümkün değil ise, bunların en az yangın duvarının direncinin yarı süresi kadar yangına karşı dayanıklı olması gerekir.

Döşemeler

(5) Bütün döşemelerin yangın duvarı niteliğinde olması gerekir.

Cepheler

(6) Dış cephelerin, yüksek binalarda yanmaz malzemeden ve diğer binalarda ise, en az zor alevlenici malzemeden olması gerekir. Cephe elemanları ile alevlerin geçebileceği boşlukları bulunmayan döşemelerin kesiştiği yerler, alevlerin komşu katlara atlamasını engelleyecek şekilde döşeme yangın dayanımını sağlayacak süre kadar yalıtılır.

Çatılar

(7) Çatıların inşasında;

a) Çatının çökmesi,

b) Çatıdan yangının girişi ve çatı kaplaması yüzeyinin tutuşması,

c) Çatının altında ve içinde yangının yayılması,

ç) Çatı ışıklığı üzerindeki rüzgâr etkileri,

d) Çatı ışıklığından binaya yangının nüfuz etmesi,

e) Yangının çatı kaplamasının dış yüzeyi üzerine veya katmanlarının içerisine yayılması ve alev damlalarının oluşması,

f) Bitişik nizam binalarda, çatılarda çıkan yangının komşu çatıya sirayeti, ihtimalleri göz önünde bulundurulur.

(8) Çatıların oturdukları döşemelerin yatay yangın kesici niteliğinde olması gerekir. Bitişik nizam yapılarda, çatılarda çatı örtüsü ve izolasyonu olarak normal ve kolay alevlenen malzemeler kullanılamaz.

(9) Doğal veya yapay taşlardan veyahut beton plaklardan yapılmış çatı örtüleri ve çatı yalıtımları ile çelikten veya diğer metallere yapılmış ve en az zor alevlenen malzemelerden oluşturulan yalıtım ve çatı üst örtü tabakaları, uçucu yanar parçalara ve ısıya dayanıklı çatı elemanları olarak kabul edilir.

Binalarda Kullanılacak Yapı Malzemeleri

(10) Yapı malzemeleri; bina ve diğer inşaat işlerinde dâhil olmak üzere, bütün yapı işlerinde kalıcı olarak kullanılmak amacı ile üretilen bütün malzemeleri ifade eder.

(11) Yangına karşı güvenlik bakımından, kolay alevlenen yapı malzemelerinin inşaatte kullanılmasına müsaade edilmez. Kolay alevlenen yapı malzemeleri, ancak, bir kompozit içinde normal alevlenen malzemeye dönüştürülerek kullanılabilir.

Kaçış Güvenliği Esasları

(12) İnsanlar tarafından kullanılmak üzere tasarlanan her yapı, yangın veya diğer acil durumlarda kullanıcıların hızla kaçışlarını sağlayacak yeterli kaçış yolları ile donatılır.

(13) Her yapının, yangın veya diğer acil durumlarda yapıdan kaçış sırasında kullanıcıları, ısı, duman veya panikten doğan tehlikelerden koruyacak şekilde yapılması, donatılması, bakım görmesi ve işlevini sürdürmesi gerekir.

(14) Her yapıda, bütün kullanıcılara elverişli kaçış imkânı sağlayacak şekilde, yapının kullanım sınıfına, kullanıcı yüküne, yangın korunum düzeyine, yapısına ve yüksekliğine uygun tip, sayı, konum ve kapasitede kaçış yolları düzenlenir.

(15) Herhangi bir yapının içinden serbest kaçışları engelleyecek şekilde çıkışlara veya kapılara kilit, sürgü ve benzeri bileşenler takılamaz. Zihinsel engelli, tutuklu veya ıslah edilenlerin bulunduğu, yetkili personeli sürekli görev başında olan ve yangın veya diğer acil durumlarda kullanıcıları nakledecek yeterli imkânları bulunan yerlerde kilit kullanılmasına izin verilir.

(16) Her çıkışın açıkça görünecek şekilde yapılması, ayrıca, çıkışa götüren yolun, sağlıklı her kullanıcının herhangi bir noktadan kaçacağı doğrultuyu kolayca anlayabileceği biçimde görünür olması gerekir.

Kaçış Yolları

(17) Kaçış yolları, bir yapının herhangi bir noktasından yer seviyesindeki caddeye kadar olan devamlı ve engellenmemiş yolun tamamıdır.

Kaçış yolları kapsamına;

a) Oda ve diğer bağımsız mekânlardan çıkışlar,

b) Her kattaki koridor ve benzeri geçitler,

c) Kat çıkışları,

ç) Zemin kata ulaşan merdivenler,

d) Zemin katta merdiven ağzlarından aynı katta yapı son çıkışına götüren yollar,

e) Son çıkış dâhildir.

(18) Asansörler kaçış yolu olarak kabul edilmez.

(19) Zemin kat üzerindeki herhangi bir katta düzenlenen kaçış merdivenleri bütün normal katlara aynı zamanda hizmet verebilir. Zemin altındaki herhangi bir katta düzenlenen kaçış merdivenleri de bütün bodrum katlara hizmet verebilir.

Yangın Güvenlik Holü

(20) Yangın güvenlik holleri; kaçış merdivenlerine dumanın geçişinin engellenmesi, söndürme ve kurtarma elemanlarınca kullanılması ve gerektiğinde engellilerin ve yaralıların bekletilmesi için yapılır. Hollerin, kullanıcıların kaçış yolu içindeki hareketini engellemeyecek şekilde tasarlanması şarttır.

Kaçış Merdivenleri

(21) Yapının ortak merdivenlerinin yangın ve diğer acil hâllerde kullanılacak özellikte olanları, kaçış merdiveni olarak kabul edilir.

(22) Kaçış merdivenleri, yangın ve diğer acil hâl tahliyelerinde kullanılan kaçış yolları bütününe bir parçasıdır ve diğer kaçış yolları öğelerinden bağımsız tasarlanamazlar.

(23) Kaçış merdivenlerinin duvar, tavan ve tabanında hiçbir yanıcı malzeme kullanılmaz ve bu merdivenler, yangına en az 120 dakika dayanıklı duvar ve en az 90 dakika dayanıklı duman sızdırmaz kapı ile diğer bölümlerden ayrılır.

(24) Kaçış merdivenlerinin kullanıma uygun şekilde boş bulundurulmasından, yöneticiler sorumludur.

Acil Çıkış Zorunluluğu

(25) Bütün yapılarda, aksi belirtilmedikçe, en az 2 çıkış tesis edilmesi ve çıkışların korunmuş olması gerekir.

(26) Çıkış sayısı, Kişi sayısı 500 kişiyi geçer ise, en az 3 çıkış ve 1000 kişiyi geçer ise, en az 4 çıkış bulunmak zorundadır.

Dış Kaçış Merdivenleri

(27) Dışarıda yapılan açık kaçış merdiveni, ilgili gereklere uyulması şartıyla iç kaçış merdivenleri yerine kullanılabilir. Dış kaçış merdiveninin korunaklı yuva içinde bulunması şart değildir.

Kaçış Merdiveni Havalandırması

(28) Bütün kaçış merdivenlerinin, doğal yolla veya Altıncı Kısımındaki gereklere uygun olarak mekanik yolla havalandırılması veya basınçlandırılması gerekir. Kaçış merdiveni ve kullanım alanları, aydınlatma ve havalandırma amacı ile aynı aydınlığı veya baca boşluğunu paylaşamaz.

Sağlık yapıları

(29) Hastanelerde koridor genişlikleri 2 m' den az olamaz.

Çatılar

(30) Çatı aralarında kolay alevlenici, parlayıcı ve patlayıcı madde bulundurulamaz.

(31) Isıtma, soğutma, haberleşme ve iletişim alıcı ve verici elektrikli cihazlarının çatı arasına yerleştirilmesi gerektiği takdirde, elektrikli cihazlar için, yangına dayanıklı kablo kullanılması ve çelik boru içerisinden geçirilmesi gibi, yangına karşı ilave tedbirler alınarak yetkili kişiler eliyle ilgili yönetmeliklere uygun elektrik tesisatı çekilebilir.

(32) Çatı giriş kapısı devamlı kapalı ve kilitli tutulur. Çatı araları periyodik olarak temizlenir.

Yıldırımdan Korunma Tesisatı

(33) Binaların yıldırım tehlikesine karşı korunması için ilgili yönetmelik ve standartların gereğinin yerine getirilmesi şarttır. Elektrik yükünün yapı veya yapı içindeki diğer tesisat üzerinde risk yaratmaksızın toprağa iletilebileceği yeterli bağlantı ağları oluşturulması gerekir.

Elektrik Tesisatı ve Sistemlerin Özellikleri

(34) Elektrik tesisatının, kaçış yolları aydınlatmasının ve yangın algılama ve uyarı sistemlerinin, yangın hâlinde veya herhangi bir acil hâlde, binada bulunanlara zarar vermeyecek, panik çıkmasını önleyecek, binanın emniyetli bir şekilde boşaltılmasını sağlayacak ve güvenli bir ortam oluşturacak şekilde tasarlanması, tesis edilmesi ve çalışır durumda tutulması gerekir.

(35) Her türlü elektrik tesisatının, kaçış yolları aydınlatmasının, acil durum aydınlatma ve yönlendirmesinin ve yangın algılama ve uyarı sistemlerinin, ilgili tesisat yönetmeliklerine ve standartlarına uygun olarak tasarlanması ve tesis edilmesi şarttır.

İç Tesisat

(36) Her türlü binada elektrik iç tesisatı, koruma teçhizatı, kısa devre hesapları, yalıtım malzemeleri, bağlantı ve tespit elemanları, uzatma kabloları, elektrik tesisat projeleri ve kuvvetli akım tesisatı, Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği, Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliği, Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği ve ilgili diğer yönetmeliklere ve standartlara uygun olarak tesis edilir.

Acil Durum Aydınlatması

(37) Kaçış yollarında, kullanıcıların kaçışı için gerekli aydınlatmanın sağlanmış olması şarttır. Acil durum aydınlatması ve yönlendirmesi için kullanılan aydınlatma ünitelerinin normal aydınlatma mevcutken aydınlatma yapmayan tipte seçilmesi hâlinde, normal kaçış yolu aydınlatması kesildiğinde otomatik olarak devreye girecek şekilde tesis edilmesi gerekir.

Acil Durum Yönlendirmesi

(38) Birden fazla çıkışı olan bütün binalarda, kullanıcıların çıkışlara kolaylıkla ulaşabilmesi için acil durum yönlendirmesi yapılır.

Yangın Algılamave Uyarı Sistemleri

(39) Yangın uyarı sistemi; yangın algılama, alarm verme, kontrol ve haberleşme fonksiyonlarını ihtiva eden komple bir sistemdir. Yangın algılama sisteminin ve parçalarının TS EN 54'e uygun olarak üretilmesi, tasarlanması, tesis edilmesi ve işletilmesi şarttır.

Sesli ve Işıklı Uyarı Cihazları

(40) Bir binanın kullanılan bütün bölümlerinde yaşayanları yangından veya benzeri acil hâllerden haberdar etme işlemleri, sesli ve ışıklı uyarı cihazları ile gerçekleştirilir. Yangın uyarı butonunun mecburi olduğu yerlerde uyarı sistemi de mecburidir.

Sabit Boru Tesisatı ve Yangın Dolapları

(41) Tesisatın amacı, bina içinde yangın ile mücadelede güvenilir ve yeterli suyun sağlanmasıdır. Bunun için, bina içinde itfaiye su alma hattı ve yangın dolapları tesis edilir:

Hidrant Sistemi

(42) Yapıların yangından korunmasında, ilk müdahalede söndürülemeyen yangınlara dışarıdan müdahale edebilmek için mümkün olduğunca yapının veya binanın bütün çevresini

kapsayacak şekilde tesis edilecek hidrant sistemi itfaiye ve araçlarının kolay yanaşabileceği ve bağlantı yapabileceği şekilde düzenlenmesi gerekir.

İtfaiye Su Verme Bağlantısı

(43) Yüksek binalarda veya bina oturma alanı 1000 m²'den büyük binalarda veya cephe genişliği 75 m'yi aşan binalarda, itfaiyenin sisteme dışarıdan su basabilmesi için, itfaiye su verme bağlantısı yapılması şarttır.

Taşınabilir Söndürme Tüpleri

(44) Taşınabilir söndürme tüplerinin tipi ve sayısı, mekânlarda var olan durum ve risklere göre belirlenir. Buna göre;

a) A sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, çok maksatlı kuru kimyevi tozlu veya sulu,

b) B sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, kuru kimyevi tozlu, karbondioksitli veya köpüklü,

c) C sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, kuru kimyevi tozlu veya karbondioksitli,

ç) D sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, kuru metal tozlu, söndürme tüpleri bulundurulur.

Acil Durum Planı

Madde 31 – (1) Acil durum planı, tüm işyerleri için tasarım veya kuruluş aşamasından başlamak üzere acil durumların belirlenmesi, bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlerin alınması, görevlendirilecek kişilerin belirlenmesi, acil durum müdahale ve tahliye yöntemlerinin oluşturulması, dokümantasyon, tatbikat ve acil durum planının yenilenmesi aşamaları izlenerek hazırlanır.

Acil Durumların Belirlenmesi

(2) İşyerinde meydana gelebilecek acil durumlar aşağıdaki hususlar dikkate alınarak belirlenir:

a) Risk değerlendirmesi sonuçları.

b) Yangın, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım ve patlama ihtimali.

c) İlk yardım ve tahliye gerektirecek olaylar.

ç) Doğal afetlerin meydana gelme ihtimali.

d) Sabotaj ihtimali.

Ekiplerin Kuruluşu

(3) Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 30 çalışana en az birer çalışan destek elemanı olarak görevlendirilerek aşağıdaki acil durum ekipleri oluşturulur.

a) Söndürme ekibi,

b) Kurtarma ekibi,

c) Koruma ekibi,

ç) İlk yardım ekibi.

Ekiplerin Görevleri

(4) Ekiplerin görevleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Söndürme ekibi; binada çıkacak yangına derhal müdahale ederek yangının genişlemesine mani olmak ve söndürmek,

b) Kurtarma ekibi; yangın ve diğer acil durumlarda can ve mal kurtarma işlerini yapmak,

c) Koruma ekibi; kurtarma ekibince kurtarılan eşya ve evrakı korumak, yangın nedeniyle ortaya çıkması muhtemel panik ve kargaşayı önlemek,

ç) İlk Yardım ekibi; yangın sebebiyle yaralanan veya hastalanan kişilere ilk yardım yapmak.

Patlamadan Korunma Önlemleri

(5) Patlama tehlikesine neden olabilecek yanıcı gazlar, buharlar, sisler veya tutuşabilir tozların isteyerek veya istemeyerek ortaya çıkması halinde, bunların güvenli bir yere uygun şekilde yönlendirilmesi veya uzaklaştırılması sağlanır, bunun yapılması pratik olarak mümkün değilse yayımlarını önleyecek başka uygun önlemler alınır.

Tatbikat

(6) Hazırlanan acil durum planının uygulama adımlarının düzenli olarak takip edilebilmesi ve uygulanabilirliğinden emin olmak için işyerlerinde yılda en az bir defa olmak üzere tatbikat yapılır, denetlenir ve gözden geçirilerek gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetler yapılır.

Tehlikeli Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Alınması Gereken Önlemler

(7) Tehlikeli kimyasal maddelerle çalışmalarda çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden riskler aşağıdaki önlemlerle ortadan kaldırılır veya en az düzeye indirilir:

- a) İşyerinde uygun düzenleme ve iş organizasyonu yapılır.
- b) Tehlikeli kimyasal maddelerle çalışmalar, en az sayıda çalışan ile yapılır.
- c) Çalışanların maruz kalacakları madde miktarlarının ve maruziyet sürelerinin mümkün olan en az düzeyde olması sağlanır.
- ç) İşyerinde kullanılması gereken kimyasal madde miktarı en az düzeyde tutulur.
- d) İşyeri bina ve eklentileri her zaman düzenli ve temiz tutulur.
- e) Çalışanların kişisel temizlikleri için uygun ve yeterli şartlar sağlanır.
- f) Tehlikeli kimyasal maddelerin, atık ve artıkların işyerinde en uygun şekilde işlenmesi, kullanılması, taşınması ve depolanması için gerekli düzenlemeler yapılır.
- g) İkame yöntemi uygulanarak, tehlikeli kimyasal madde yerine çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden tehlikesiz veya daha az tehlikeli olan kimyasal madde kullanılır. Yapılan işin özelliği nedeniyle ikame yöntemi kullanılmıyorsa, risk değerlendirmesi sonucuna göre ve öncelik sırasıyla aşağıdaki tedbirler alınarak risk azaltılır:
 - 1) Çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden risk oluşturabilecek bakım onarım işleri de dahil tehlikeli kimyasal maddelerle çalışmalarda ve teknolojik gelişmeler de dikkate alınarak uygun proses ve mühendislik kontrol sistemleri seçilir ve uygun makine, malzeme ve ekipman kullanılır.
 - 2) Riski kaynağında önlemek üzere; uygun iş organizasyonu ve yeterli havalandırma sistemi kurulması gibi toplu koruma önlemleri uygulanır.
 - 3) Tehlikeli kimyasal maddelerin olumsuz etkilerinden çalışanların toplu olarak korunması için alınan önlemlerin yeterli olmadığı hallerde bu önlemlerle birlikte kişisel korunma yöntemleri uygulanır.
- ğ) Alınan önlemlerin etkinliğini ve sürekliliğini sağlamak üzere yeterli kontrol, denetim ve gözetim sağlanır.
- h) Çalışanların sağlığı için risk oluşturabilecek kimyasal maddelerin düzenli olarak ölçümünün ve analizinin yapılmasını sağlanır.

Biyolojik Tehlikeler ve Alınacak Önlemler

Madde 32 – (1) Biyolojik etkenlere maruz kalma riski bulunan herhangi bir çalışmada, çalışanın sağlık ve güvenliğine yönelik herhangi bir riski değerlendirmek ve alınması gereken önlemleri belirlemek için, çalışanın maruziyetinin türü, düzeyi ve süresi belirlenir.

- (2) Risk değerlendirmesinde, aşağıda sayılan hususlar dikkate alınarak yapılır:
 - a) İnsan sağlığına zararlı olan veya olabilecek biyolojik etkenlerin sınıflandırılması.
 - b) Yetkili makamların, çalışanların sağlığını korumak için biyolojik etkenlerin denetim altına alınması hakkındaki önerileri.
 - c) Çalışanların yaptıkları işler sonucunda ortaya çıkabilecek hastalıklarla ilgili bilgiler.
 - ç) Çalışanların yaptıkları işler sonucunda ortaya çıkabilecek alerjik veya toksik etkiler.

d) Yaptıkları işle doğrudan bağlantılı olarak çalışanların yakalandığı hastalıklar ile ilgili bilgiler.

Risklerin Azaltılması

(3) İşveren, işyerinde biyolojik etkenlere maruziyet riskinin önlenmesi ve azaltılması için Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre önlemler alır.

Kas-İskelet Sistemine Baskı Yapan İşler ve Alınacak Tedbirler

Madde 33

Ekranlı Araçlarla Çalışma ve Gözlerin Korunması

(1) Ekranlı araçlarla yapılan çalışmalardan kaynaklanan iş yükünü ve etkilenmeyi azaltmak amacıyla, uygun çalışma planı yaparak çalışanların periyodik olarak ara vermesini veya dönüşümlü olarak başka işlerde çalışmalarını sağlar.

(2) Ekranlı araçla yapılan çalışmalarda gerekli ekipmanlar ve çalışma ortamı ergonomik olarak tasarlanır. Çalışma ortamı için gereken asgari fiziksel şartlar sağlanır.

(3) İşyerinde, ekranlı araçlarla çalışmaya başlamadan önce ve ekranlı araçlarla çalışmadan kaynaklanabilecek görme zorlukları yaşandığında çalışanların göz muayeneleri yapılır.

(4) Muayene sonuçlarına göre gerekiyorsa çalışanlara yaptıkları işe uygun araç ve gereç verilir.

Elle Taşıma

(5) Elle taşıma işlerinde çalışanların, iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine ilişkin mevzuat hükümlerini de dikkate alarak aşağıdaki konularda bilgilendirilmelerini ve eğitilmelerini sağlar.

a) Sağlık ve güvenliğin korunmasına yönelik alınan tedbirler,

b) Taşınan yük ile ilgili genel bilgiler ve mümkünse yükün ağırlığı ile eksantrik yüklerin en ağır tarafının ağırlık merkezi,

c) Yüklerin doğru olarak nasıl taşınacağı ve yanlış taşınması halinde ortaya çıkabilecek riskler.

Elle Taşıma İçin Bireysel Risk Faktörleri

(6) Yapılacak işi yürütmeye fiziki yapılarının uygun olmaması, uygun olmayan giysi, ayakkabı veya diğer kişisel eşyaları kullanmaları, yeterli ve uygun bilgi ve eğitime sahip olmamaları durumunda risk altında olabilirler.

Birimlerdeki Psikososyal Risk Faktörleri ve Alınacak Önlemler

Madde 34 – (1) Kasıtlı ve sistematik olarak belirli bir süre çalışmanın aşağılanması, küçümsenmesi, dışlanması, kişiliğinin ve saygınlığının zedelenmesi, kötü muameleye tabi tutulması, yıldırılması ve benzeri şekillerde ortaya çıkan psikolojik tacizin önlenmesi gerek iş sağlığı ve güvenliği gerekse çalışma barışının geliştirilmesi açısından önemlidir.

(2) İşyerinde psikolojik tacizle mücadele öncelikle Yönetimin (İşveren Vekili) sorumluluğunda olup Yönetim (İşveren Vekili) çalışanların tacize maruz kalmamaları için gerekli bütün önlemleri alacaktır.

(3) Bütün çalışanlar psikolojik taciz olarak değerlendirilebilecek her türlü eylem ve davranışlardan uzak duracaklardır.

(4) Psikolojik taciz iddialarıyla ilgili yürütülen iş ve işlemlerde kişilerin özel yaşamlarının korunmasına azami özen gösterilecektir.

Kişisel Koruyucu Donanımlar

Madde 35 – (1) Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazlardır. (Baş, kulak, göz ve yüz, solunum sistemi, El ve Kol, Ayak ve Bacak, Cilt, Gövde ve Karın, Vücut Koruyucuları)

(2) Kişisel koruyucu donanım, risklerin, toplu korunmayı sağlayacak teknik önlemlerle veya iş organizasyonu ve çalışma yöntemleriyle önlenemediği, tam olarak sınırlandırılmadığı durumlarda kullanılır.

Tüm kişisel koruyucu donanımlar;

- a) Kendisi ek risk oluşturmadan ilgili riski önlemeye uygun olur.
- b) İşyerinde var olan koşullara uygun olur.
- c) Kullananın ergonomik gereksinimlerine ve sağlık durumuna uygun olur.
- d) Gerekli ayarlamalar yapıldığında kullanana tam uyar.

(5) Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği kapsamına giren ürünlerde uygun şekilde CE işareti ve Türkçe kullanım kılavuzu bulunur.

(6) Kişisel koruyucu donanımlar, Yönetim (İşveren Vekili) tarafından ücretsiz verilir, imalatçı tarafından sağlanacak kullanım kılavuzuna uygun olarak bakım, onarım ve periyodik kontrolleri yapılır, ihtiyaç duyulan parçaları değiştirilir, hijyenik şartlarda muhafaza edilir ve kullanıma hazır bulundurulur.

(7) Kişisel koruyucu donanımlar talimatlara uygun olarak kullanılır, bakımı ve temizliği yapılır.

Tehlikeli Atıklar

Madde 36 – (1) Tıbbi Atıklar Tıbbi atıkların kontrolü yönetmeliğine tabi atıklardır. Yönetmelik çerçevesinde, birimlerde uygun torbalar ve kaplar kullanılarak belediyeye teslim edilir.

(2) Tehlikeli Atıklar, Bitkisel Atık Yağı, Atık Piller ve diğer tehlikeli atıklar Tehlikeli atıkların Kontrolü yönetmeliğine tabi atıklardır. Yönetmelik çerçevesinde, birimlerde uygun torbalar ve kaplar kullanılarak lisanslı tesislere verilerek bertaraf edilir.

(3) Atıklar toplanırken kişisel koruyucu donanım kullanmak zorunludur.

Sağlık ve Güvenlik İşaretleri

Madde 37 – (1) İşveren, işyerindeki risklerin ortadan kaldırılamadığı veya toplu korumaya yönelik teknikler veya işin organizasyonunda kullanılan önlem, yöntem veya süreçlerle yeterince azaltılamadığı durumlarda, sağlık ve güvenlik işaretlerini bulundurur ve uygun yerlerde kullanılmasını sağlar. Kullanılacak işaretler Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği hükümlerine uygun şekilde yapılır.

(2) İşaret Çeşitleri

a) Sabit ve kalıcı işaretler; yasaklamalar, uyarılar ve yapılması zorunlu işler ile acil kaçış yollarının ve ilk yardım bölümlerinin yerlerinin belirtilmesi ve tanınması için kullanılacaktır. Yangınla mücadele ekipmanının bulunduğu yerler, işaret levhası ve kırmızı renkle kalıcı şekilde işaretlenecektir. Engellere çarpma veya düşme riski olan yerler, işaret levhası ve güvenlik rengi ile kalıcı şekilde belirlenecektir.

b) Geçici İşaretler; Gerekli hallerde tehlike sinyali vermek, gerekli önlemlerin alınması için ilgili kişinin çağırılması ve çalışanların acil tahliyesi için ışıklı işaretler, sesli sinyaller ve/veya sözlü iletişim kullanılacaktır.

(3) Aşağıdaki tabloda yer alan hususlar, güvenlik rengi kullanılan tüm işaretlere uygulanır.

Renk	Anlamı veya Amacı	Talimat ve Bilgi
Kırmızı	Yasak işareti	Tehlikeli hareket veya davranış
	Tehlike alarmı	Dur, kapat, düzeneği acil durdur, tahliye et

	Yangınla mücadele ekipmanı	Ekipmanların yerinin gösterilmesi ve tanımlanması
Sarı	Uyarı işareti	Dikkatli ol, önlem al, kontrol et
Mavi (1)	Zorunluluk işareti	Özel bir davranış ya da eylem Kişisel koruyucu donanım kullan
Yeşil	Acil çıkış, ilk yardım işareti	Kapılar, çıkış yerleri ve yolları, ekipman, tesisler
	Tehlike yok	Normale dön
(1) Mavi:	Sadece dairevi bir şekil içinde kullanıldığında emniyet rengi olarak kabul edilir.	
(2) Parlak turuncu:	Emniyet işaretleri dışında sarı yerine kullanılabilir. Özellikle zayıf doğal görüş şartlarında floresan özellikli bu renk çok dikkat çekicidir.	

(4) İşaretlerin ya da sinyal aygıtlarının; uygun tasarımı, yeterli sayıda olması, uygun bir şekilde yerleştirilmesi, bakım ve onarımının iyi yapılması ve doğru çalışması sağlanacaktır.

(5) Kullanılacak İşaret Levhaları

a) **Yasaklayıcı işaretler;** Daire biçiminde, beyaz zemin üzerine siyah piktogram, kırmızı çerçeve ve diyagonal çizgi (kırmızı kısımlar işaret alanının en az % 35'ini kapsayacaktır)

Sigara içilmez

Sigara içmek ve açık alev kullanmak yasaktır

Yaya giremez

Suyla söndürmek yasaktır

İçilmez

Yetkisiz kimse giremez

İş makinesi giremez

Dokunma

b) Uyarı İşaretleri; Üçgen şeklinde, sarı zemin üzerine siyah piktogram, siyah çerçeve (sarı kısımlar işaret alanının en az % 50'sini kapsayacaktır)

Parlayıcı madde veya yüksek ısı

Patlayıcı madde

Toksik (Zehirli) madde

Aşındırıcı madde

Radyoaktif madde

Asılı yük

İş makinesi

Elektrik tehlikesi

Tehlike

Lazer ışını

Oksitleyici madde

İyonlaştırıcı olmayan radyasyon

Kuvvetli manyetik alan

Engel

Düşme tehlikesi

Biyolojik risk

Düşük sıcaklık

Zararlı veya tahriş edici madde

c) Emredici İşaretler; Daire biçiminde, mavi zemin üzerine beyaz piktogram (mavi kısımlar işaret alanının en az %50'sini kapsayacaktır)

Gözlük kullan

Baret tak

Eldiven giy

Maske kullan

İş ayakkabısı giy

Yaya yolunu kullan

Koruyucu elbise giy

Yüz siperi kullan

Emniyet kemeri kullan

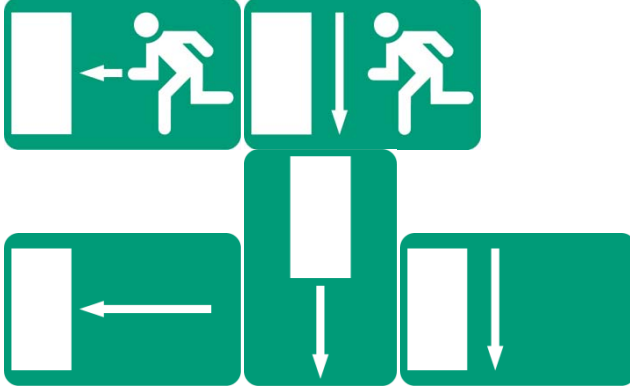

Kulak koruyucu tak

Genel emredici işaret

d) Acil Çıkış ve İlk Yardım İşaretleri; Dikdörtgen veya kare biçiminde, yeşil zemin üzerine beyaz piktogram (yeşil kısımlar işaret alanının en az %50'sini kapsayacaktır)

Acil çıkış ve kaçış yolu

Yönler (Yardımcı bilgi işareti)

İlk Yardım

Sedye

Güvenlik duşu

Göz duşu

Acil yardım ve ilk yardım telefonu

e) Yangınla Mücadele İşaretleri; Dikdörtgen veya kare biçiminde, kırmızı zemin üzerine beyaz piktogram (kırmızı kısımlar işaret alanının en az % 50'sini kapsayacaktır)

Yangın Hortumu

Yangın Merdiveni

Yangın Söndürme Cihazı

Acil Yangın Telefonu

Yönler (Yardımcı bilgi işareti)

ALTINCI BÖLÜM Şikâyet, Öneri ve İletişim Mekanizması

Şikâyet, Öneri ve İletişim Mekanizması

Çalışanlar

Madde 38 – (1) Tıp Fakültesi ile Merkez çalışanları tarafından yapılacak olan İSG'ye ilişkin şikâyet ve/veya önerilerin yazılı olarak Kurul'a veya İSGB'ye bildirilmesi durumunda, ilk Kurul'da görüşülmesi sağlanır ve alınan kararlar ilgililere bildirilir.

Ziyaretçiler / Müşteriler / Alt Yükleniciler

Madde 39 – (1) Tıp Fakültesi ile Merkez gelen, hasta, ziyaretçi, alt yüklenici, müşteriler ve diğer kişiler İSG'ye ilişkin güvenlik şartlarına uymakla yükümlü olup, gerekli durumlarda Kurul'a ve İSGB'ye yazılı başvuru yapabilirler.

YEDİNCİ BÖLÜM Öngörülemeyen Durumlar, Yürürlük ve Yürütme

Öngörülemeyen Durumlar

Madde 40 – (1) Bu Yönerge'de hüküm bulunmayan hallerde İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bu Kanuna bağlı olarak çıkarılan Yönetmelikler ve Erciyes Üniversitesi İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulama Yönergesine bakılır, bir hüküm bulunmadığı durumda karar organı Yönetim (İşveren Vekili) dir.

Yürürlük

Madde 41 – (1)Bu yönerge, Üniversite Senatosu'nda kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 42 – (1) Bu yönergenin hükümlerini Rektör yürütür.